UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO

Magisterské kombinované studium

2010 – 2012

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Martin Vítek

Ukončení činnosti obchodní společnosti v České Republice

Praha 2012

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Lenka Papíková

JAN AMOS KOMENSKÝ UNIVERZITY PRAGUE

Master Combined Studies

2010 – 2012

DIPLOMA THESIS

Martin Vítek

The Dissolution of a Company in the Czech Republic

Prague 2012

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Lenka Papíková

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.
Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Českých Budějovicích dne 13. února 2012 Martin Vítek

Poděkování

Chtěl bych poděkovat své vedoucí diplomové práce JUDr. Lence Papíkové za odborné vedení, za pomoc, rady a časovou flexibilitu při zpracování této diplomové práce.

Dále bych rád poděkoval Ing. Davidu Pufferovi za odbornou konzultaci a za půjčení interních metodických a dalších materiálů, jenž mi byly oporou především při zpracování praktické části této diplomové práce.

Anotace:

Hlavním smysl mé práce, je vypracování praktického postupu, kterým by se měl řídit likvidátor při likvidaci obchodní společnosti s ručením omezeným. Samotný proces je složitým dějem, jenž zahrnuje mnoho aspektů z právní i ekonomické oblasti. Při vypracování této práce byla použita metoda analýzy pramenů.

Na praktickém případu likvidace společnosti s ručením omezeným I.K.S. s r.o. je názorně ukázáno, že pokud dojde včas k rozhodnutí o likvidaci společnosti řízenou likvidací, zůstává disponibilní zůstatek vyšší než jsou počáteční vklady společníků a podporuje správnost obecného názoru, že se tím může předejít jejímu pozdějšímu „bankrotu“ a má šetrnější dopady pro vlastníky i věřitele společnosti než situace, kdy se vlastníci společností nezabývají otázkou včasné likvidace a vývoj společnosti pak směřuje k jejímu předlužení a úpadku.

Klíčová slova:

Daň (finanční odvod), daň z přidané hodnoty, ekonomické, likvidace, likvidátor, obchodní společnost, personální, právní, prodej, sociální, zákon, zrušení.

Annotation:

The main purpose of my thesis is to present a practical procedure for a liquidator to follow during the liquidation of a company. The procedure itself is complex, and it involves many aspects of a legal and economic nature. There was used reference analysis when working out.

The case study of the liquidation of the *I.K.S, s.r.o.* limited liability company clearly shows that if the decision to liquidate a company by means of a directed liquidation is taken in time, the disposable balance remains higher than the initial member contributions. This supports the correctness of a general opinion that this can prevent subsequent bankruptcy of a company, and has more sparing consequences on the company owners than if they failed to deal with the question of a timely liquidation, and the developments in the company then lead to its extreme indebtedness and bankruptcy.

Key words:

Company, dissolution, economic, law, levy, liquidation, liquidator, personnel, selling, social, statute, value added tax.

Obsah:

ÚVOD 9

1. Teorie problematiky zrušení obchodních společností 12

1.1 Provozně právní dopady zrušení společnosti s ručením omezeným 12

1.1.1 Provozní a ekonomické dopady 22

1.1.2 Právní dopady 26

1.2 Obecný postup při zrušení společnosti s r.o. s likvidací 28

1.2.1 Povinnosti při zahájení likvidace 28

1.2.2 Plán postupu likvidace 32

1.2.3 Rozpočet likvidace 34

1.2.4 Oznámení o likvidaci podniku 35

1.2.5 Vedení účetnictví při zrušení s.r.o. s likvidací 36

1.2.6 Archivace písemností u likvidovaných společností 42

1.2.7 Ukončení likvidace 45

1.3 Personální a sociální aspekty v průběhu likvidace 47

1.3.1 Personální aspekty v průběhu likvidace 48

1.3.2 Sociální aspekty v průběhu likvidace 53

2. Praktický příklad zrušení společnosti s r. o. s likvidací 59

2.1 Popis společnosti 59

2.1.1 Historie společnosti 59

2.1.2 Rozhodnutí společnosti o vstupu do likvidace 64

2.1.3 Určení likvidátora 64

2.1.4 Návrh na zapsání vstupu do likvidace do obchodního rejstříku 64

2.2 Mimořádná účetní závěrka společnosti a zahajovací rozvaha 64

2.2.1 Mimořádná účetní závěrka 64

2.2.2 Zahajovací rozvaha ke dni vstupu do likvidace 67

2.3 Předání majetku likvidátorovi a předávací protokol 70
2.4 Plán likvidace 75
2.5 Průběh likvidace 82
2.5.1 Pracovní vztahy 82
2.5.2 Prodej zásob 82
2.5.3 Prodej dlouhodobého hmotného majetku 84
2.5.4 Vymáhání pohledávek a hrazení závazků věřitelům 85
2.5.5 Prodej drobného dlouhodobého hmotného majetku 86
2.6 Ukončení likvidace 87
2.6.1 Stanovení základu daně z příjmů k datu ukončení likvidace 87
2.6.2 Stanovení základu daně vybírané zvláštní sazbou 88
2.5.3 Určení likvidačního zůstatku a jeho vyplacení 89
2.6.4 Účetní uzávěrka k datu ukončení likvidace 89
2.6.5 Konečné úkony likvidátora po ukončení likvidace 91
Vyhodnocení praktické části a doporučení 94
ZÁVĚR 96
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 98
SEZNAM TABULEK 100
BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE 101

ÚVOD

Ukončení činnosti obchodní společnosti v České republice jsem si jako téma mojí diplomové práce vybral z toho důvodu, že k této činnosti dochází poměrně často a díky dynamickému vývoji v oblasti legislativy dnes prakticky neexistuje univerzální návod v podobě vydané knižní publikace, který by tuto činnost ve všech jejích aspektech detailně popisoval a byl v dané chvíli také právně platný. Druhým důvodem k napsání této práce byl ten fakt, že řada manažerů a vlastníků sice ví jak založit a provozovat obchodní společnost, ale přitom nemá prakticky žádný přehled o tom, jak se taková obchodní společnost v případě nutnosti vlastně ruší.

Dá se konstatovat, že do roku 1990 k likvidaci státních podniků, družstev či jiných organizací docházelo pouze v naprosto sporadických případech. Tento likvidační proces byl odstartován až s příchodem privatizace státního majetku, který postupně znamenal zánik státních podniků, ale současně s tím i vytvoření nových podnikajících subjektů, které jsou založené podle zákona č. 513/1991 Sb. V průběhu let docházelo u řady podnikatelských subjektů z nejrůznějších důvodů k ukončení jejich činnosti.

Cílem této diplomové práce je objasnit hlavní procesy, které nastávají při zrušení společnosti s r.o. s likvidací, kdy hlavní úhly pohledu na zvolenou problematiku jsou z oblasti obchodního práva, pracovního práva, účetnictví a daně z příjmů. Pozornost jsem věnoval i sociálním aspektům, které s touto činností souvisí. Snažím se podat čtenáři ucelený obraz o problematice rušení obchodních společností, ale zaměřil jsem se na společnost s r.o., protože jde z pohledu statistik o nejčastější právní formu podnikání v České republice. Obsah této práce by měl poskytnout dostatečné informace vlastníkům i managementu společnosti k tomu, aby se před ukončením činnosti organizace odpovědně rozhodli, jakou formu jejího zrušení zvolí, zda, proč a kdy se

rozhodnout pro likvidaci společnosti, které právní normy vymezují, omezují a přikazují konání právních úkonů v procesu likvidace a jaké důsledky z likvidace vyplývají a to nejen z pohledu právního, ale i sociálního.

V druhé části diplomové práce je demonstrován praktický postup likvidace konkrétní společnosti s r. o. Jde o postup, na kterém jsem sám před několika lety fakticky spolupracoval. S ohledem na přání likvidátora a současně i z etických důvodů, jsem některé skutečnosti uvedené v tomto praktickém případu poněkud poopravil, nicméně skutečná struktura postupu byla zachována.

Použitá metodika, popis struktury a hlavního obsahu práce

Teoretickým východiskem pro vypracování diplomové práce bylo studium odborné literatury. Hlavním zdrojem informací byly právní předpisy vymezující problematiku rušení obchodních společností z hlediska obchodního práva, pracovního práva, účetnictví a daně z příjmů, tedy zejména obchodní zákoník, zákoník práce, daňový řád, zákon o přeměnách společností, zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) a zákon o daních z příjmů ve znění platném k 31.1.2012 a několik publikací vydaných v České republice k tomu tématu (jsou uvedeny v seznamu použité literatury). Dále jsem pak vycházel z osobně načerpaných zkušeností při výkonu odborné praxe ve firmě AZP CZ s.r.o. České Budějovice. Metodou mého výzkumu byla analýza těchto pramenů.

V první části diplomové práce jsou popisovány obecně formy zrušení obchodních společností z hlediska obchodního zákoníku a jejich členění na zrušení společnosti s likvidací a bez likvidace. Dále je zde vyzdvižen rozdíl mezi likvidací a prohlášením konkursu na společnost, kde je apelováno na

skutečnost, že včasný vstup do řízené likvidace společnosti často předejde prohlášení konkursu, kdy jsou minimalizovány negativní dopady pro vlastníky společnosti. Spolu s popisem druhů a forem rušení společností s ohledem na právní vymezení a vysvětlení jednotlivých pojmů je uveden komentář k jejich vlivu na kapitálové účastníky společností, pozitiva a negativa popisovaných procesů rušení společnosti. Je zde teoreticky popsán obecný postup při zrušení obchodní společnost, zejména pak společnosti s ručením omezeným. Je zde vymezena úloha likvidátora při likvidaci společnosti s r.o. a jeho postup při konání jednotlivých právních úkonů v likvidaci. V závěru první části nebylo možné opominout důležité personální a sociální aspekty postupu likvidace.

Druhá část diplomové práce se zabývá praktickou demonstrací zrušení společnosti s r.o. formou její likvidace. Z hlediska účetnictví je zde problematika mimořádné účetní závěrky ke dni předcházejícímu vstupu do likvidace. Dále pak je zde řešeno předání majetku likvidátorovi, sestavení plánu likvidace a konkrétní průběh likvidace včetně řešení pracovně právních záležitostí. V závěru práce je stanovení likvidačního zůstatku spolu s jeho rozdělením společníkům společnosti a způsobem jeho zdanění, sestavení účetní závěrky k datu ukončení likvidace včetně stanovení základu daně z příjmů a podání daňového přiznání, návrh na výmaz z obchodního rejstříku.

1. Teorie problematiky zrušení obchodních společností

1.1 Provozně právní dopady zrušení společnosti s ručením omezeným

Stále více obchodních společností je v České republice likvidováno z důvodu působení vnějších vlivů. Zde působí faktory politické, sociologické, ekonomické, technologické, přírodní. V současné době jde v České republice především o faktory ekonomické, mezi něž patří: rozsáhlá a rychlá privatizace, pád řady průmyslových odvětví (vojenská výroba, těžký průmysl, výroba obráběcích strojů, textilní průmysl), rychlý rozvoj automobilového průmyslu, zvyšování produktivity, flexibility, snižování nákladů a zlepšování organizace práce – zejména v nadnárodních organizacích, import problémových produktů a výrob.[1]

Právní úpravu pro zrušení a zánik obchodních společností, které jsou zřízeny podle platných předpisů v ČR a mají v České republice sídlo, upravuje zejména obchodní zákoník, to je zákon č. 513/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Obchodní zákoník nahradil v rámci transformačních procesů naší ekonomické a politické sféry dřívější hospodářský zákoník, který až do roku 1991 upravoval jednání a právní subjektivitu tehdejších podnikajících subjektů a některé závazkové a smluvní vztahy. Po schválení zákona č. 513/1991 Sb. - obchodního zákoníku a ukončení platnosti hospodářského zákoníku, který pramenil z dřívějších principů centrálně řízené ekonomiky, bylo tedy zřejmé, že podoba nového zákona, který bude upravovat právní vztahy podnikatelských subjektů, jejich právní subjektivitu a některé smluvní a závazkové vztahy, nebude definitivní.

[1] BARTÁK, J. *Quo vadis personalistiko*? Praha: Alfa Nakladatelství s.r.o., 2010. 114 s. ISBN 978-80-87197-35-6. s 29.

Pro státní podniky je likvidace upravena v § 15 a § 22 zákona č.111/1990 Sb. a v jeho novele č. 77/1997 Sb., o státním podniku. Pro obchodní společnosti platí od roku 1991 obchodní zákoník, který byl od této doby již mnohokrát novelizován. Tato diplomová práce vychází z právních předpisů platných k datu 31. 1. 2012

Specifikace zrušení a zániku společnosti je uvedena v § 68 zákona č. 513/1991, kde je definován zejména rozdíl mezi zrušením a zánikem společnosti a důvody pro zrušení společnosti. Hlavním definovaným rozdílem je odlišnost pojmů zrušení a zánik. Obdobně jako při různosti pojmů založení a vznik společnosti, kdy založením se chápe sepsání společenské smlouvy nebo notářsky sepsaná zakladatelská listina a oproti tomu vznikem je zápis společnosti do obchodního rejstříku, tak zrušením společnosti se chápe splnění některého z bodů, které určuje rozhodnými pro zrušení obchodní zákoník v § 68 odst. 3. a zánikem společnosti je její výmaz z obchodního rejstříku.

Příčiny zrušení obchodní společnosti dle obchodního zákoníku:

a) uplynutím doby na kterou byla založena

V naší republice není až tak častým jevem, že by společníci, případně zakladatelé zakládali společnost, kdy by předem ve společenské smlouvě nebo zakladatelské listině byla omezena doba trvání společnosti. Obchodní zákoník však připouští založení společnosti na dobu určitou, kdy ale po uplynutí doby se společnost zrušuje. Při založení obchodní společnosti na dobu určitou je zpravidla jejími majiteli uvažováno o transformaci společnosti ve společnost jinou, a to po uplynutí doby určené ve společenské smlouvě. Jedná se tedy většinou o zrušení společnosti bez likvidace, kdy zrušená společnost má právního nástupce. Zrušení bez likvidace ovšem není při zrušení společnosti uplynutím dob, na kterou byla založena, pravidlem. Z hlediska perspektivy podnikání by ale nebylo progresivní, aby společníci omezovali existenci jejich

společností pouze faktorem času a přitom nepředpokládali pozdější zachování materiálních a duševních hodnot vytvořených za dobu trvání společnosti. Společnosti, které se zrušují po uplynutí doby, na kterou byly založeny, proto většinou vystupují jako mezičlánky pro vytvoření větších a kapitálově silnějších společností, a při jejich zrušení se jejich majetek, pohledávky a závazky převádějí na jejich právního zástupce, kdy při zrušení společnosti nedochází k její likvidaci. Obecně ale obchodní zákoník připouští zrušení společnosti po uplynutí doby, na kterou byla založena a rozhodnutí o způsobu zrušení společnosti, to jest s likvidací nebo bez likvidace ponechává na majitelích společnosti;

b) dosažením účelu, pro který byla založena

Oproti výše popsanému důvodu pro zrušení společnosti, tedy uplynutím doby, na kterou byla společnost založena, se zrušení společnosti dosažením účelu, pro který byla založena vyskytuje častěji. Je samozřejmě zapotřebí aby toto omezení trvání společnosti bylo zakotveno ve společenské smlouvě či zakladatelské listině. Zakládání společnosti pro dosažení určitého účelu je využíváno zejména v těch případech, kdy společníci nebo zakladatel společnosti nemá zájem aby společnost po dosažení určitého cíle vyvíjela jakoukoli další činnost. Takováto forma trvání společnosti bývá většinou volena pro založení společnosti, která má dosáhnout jednorázového účelu, který se již zpravidla nebude opakovat. Tyto formy trvání společností se volí například pro výstavbu komplexů nemovitostí, velkých technologických celků, kdy zakladatelem společnosti nezřídka bývá i investor akce, pro kterou byla společnost založena. Často tento typ společnosti, kdy její trvání je omezeno dosažením účelu pro který byla založena volí orgány obcí, a to většinou z legislativních důvodů, které omezují činnost obcí a územních samospráv. Zrušení společnosti dosažením účelu, pro který byla založena zpravidla provází i její likvidace, společníci nebo zakladatel společnosti však může rozhodnout i o tom že proběhne zrušení bez likvidace. Toto rozhodnutí však vyžaduje změnu společenské smlouvy nebo zakladatelské listiny;

c) dnem uvedeným v rozhodnutí společníků nebo orgánu společnosti o zrušení společnosti, jinak dnem, kdy toto rozhodnutí bylo přijato, dochází-li ke zrušení společnosti s likvidací

V ekonomicko-právním prostředí České republiky bývá tento důvod, rozhodnutí společníků nebo orgánu společnosti o zrušení společnosti, nejčastějším určením zrušení společnosti. Zrušení společnosti z rozhodnutí společníků nebo statutárního důvodu má oproti ostatním příčinám pro zrušení společnosti jednu výhodu. Tato výhoda vyplývá z možnosti rozhodnutí o zrušení společnosti v tu dobu, kdy zrušení společnosti je pro její majitele nejefektivnější. Společnost neomezuje ani faktor času nebo dosažení účelu, na který byla založena, ale je v kompetenci společníků a orgánů společnosti rozhodnout o tom jakým způsobem a k jakému datu bude společnost zrušena. Společníci rozhodnou o zrušení společnosti zpravidla z důvodu, že není předpoklad pro její trvání a činností společnosti dochází ke snižování jejího majetku, tudíž hodnoty kapitálové investice majitele společnosti (v tom případě se majitelé přiklánění ke zrušení společnosti s likvidací). Zrušení společnosti dnem uvedeným v rozhodnutí společníků, kdy společníci rozhodli o zrušení společnosti s likvidací bude v této práci popsán podrobněji dále;

d) dnem uvedením v rozhodnutí soudu o zrušení společnosti, jinak dnem, kdy toto rozhodnutí nabude právní moci

Ke zrušení společnosti rozhodnutím soudu dochází zpravidla, když soud rozhodne, že společnost poručuje některá ustanovení obchodního zákoníku. V těchto případech se jedná zejména o ustanovení § 68 odst. 6, kde obchodní zákoník vyjmenovává ze kterých důvodů může soud na návrh státního orgánu, nebo osoby, která osvědčí právní zájem rozhodnout o zrušení společnosti a její likvidaci. Státním orgánem který podá návrh na zrušení bývá většinou správce daně společnosti jakožto poplatníka, správa sociálního zabezpečení a ostatní státní orgány, které jsou činností společnosti dotčeny. Osobou, která osvědčí

právní zájem mohou být společníci, akcionáři, věřitelé, to znamená osoby, které se podílí na řízení společnosti a osoby, které jsou se společností v právním vztahu, který se těchto osob přímo dotýká a tento právní vztah je narušen okolností, pro kterou může soud rozhodnout o zrušení a likvidaci společnosti.

Důvody dle obchodního zákoníku, kdy soud může rozhodnout o zrušení společnosti, jsou zejména:

- společnost v uplynulých dvou letech nekonala valnou hromadu;
- ve společnosti nebyly voleny orgány, kterým skončilo funkční období před více než jedním rokem;
- společnost po dobu delší než dva roky neprovozuje žádnou činnost;
- společnost pozbude oprávnění k podnikatelské činnosti;
- zaniknou předpoklady vyžadované zákonem pro vznik společnosti, anebo jestliže společnost nemůže vykonávat činnost pro nepřekonatelné rozpory mezi společníky;
- společnost porušuje povinnost vytvářet rezervní fond; každá společnost s ručením omezeným a akciová společnost je povinna tvořit rezervní fond z dosaženého zisku, běžného účetního období po zdanění (dále jen "čistý zisk") nebo z jiných vlastních zdrojů mimo čistý zisk, pokud to zákon nevylučuje. Rezervní fond lze vytvořit i při vzniku společnosti nebo při zvyšování základního kapitálu příplatky společníků nad výši vkladů nebo nad emisní kurs akcií;
- společnost porušuje ustanovení § 56 odst.3 (činnost může vykonávat pouze pomocí osob tam uvedených);
- společnost neplní povinnost prodat část podniku nebo se rozdělit uloženou rozhodnutím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže podle zvláštního předpisu;

e) dnem zániku společnosti, pokud dochází k zániku společnosti v důsledku fůze, převodu jmění na společníka nebo v důsledku rozdělení

Důvody vedoucí k rozhodnutí o zrušení společnosti jsou zejména ekonomické, kdy majitelé společnosti očekávají zrušením společnosti a její transformací ve společnost novou zlepšení a zhodnocení jejich kapitálových účastí, popřípadě vidí ve sloučení nebo splynutí s jinou společností předpoklad pro další trvání činnosti společnosti a zachování jejich kapitálových investic, kdy bez sloučení nebo splynutí s jinou společností by nemusel být zachován předpoklad pro neomezené trvání společnosti.

K rozdělení společnosti se společníci rozhodnou zpravidla z důvodu rozdělení vlivů jednotlivých majitelů na řízení společnosti, kdy tato situace většinou nastává v případech kdy společníci mají odlišný přístup a názor na vedení společnosti. Rozdělení společnosti v důsledku neshod společníků není však jediným důvodem pro rozdělení společnost. Mohou zde nastat důvody legislativní. kdy v jedné společnosti nemůže být vykonáváno několik druhů činností současně a společníci chtějí tyto činnosti zachovat. Tato situace například nastala po roce 1993, kdy zákon o auditorech a Komoře auditorů v návaznosti na obchodní zákoník neumožnil společnosti, která provozovala činnost auditorů, provozovat současně ve společnosti některé činnosti.

f) zrušením konkursu po splnění rozvrhového usnesení nebo zrušením konkursu z důvodu, že majetek dlužníka je zcela nepostačující

Výše byly uvedeny případy, kdy se společnost zrušuje (to znamená podmínky, které musí být splněny dle obchodního zákoníku pro zrušení společnosti). Po zrušení společnosti dojde následně k jejímu zániku, a to výmazem společnosti z obchodního rejstříku. Výmazu společnosti předchází podání návrhu na výmaz společnosti příslušnému soudu, u kterého je obchodní rejstřík veden. Nutno

znovu připomenout, že ke zrušení společnosti může dojít buď s likvidací nebo bez likvidace.

Dále obchodní zákoník v § 151 uvádí možnost:

a) zrušení obchodní společnosti rozhodnutím soudu podle ustanovení § 152 odstavec 2, který praví, že pokud esvěřuje společenská smlouva rozhodnutí o zrušení společnosti do působnosti valné hromady, zrušuje se společnost dohodou všech společníků, jež musí mít formu notářského zápisu se společníci mohou u soudu domáhat zrušení společnosti z důvodů a za podmínek stanovených ve společenské smlouvě;
b) z jiných důvodů uvedených ve společenské smlouvě.

Zrušení společnosti bez likvidace předpokládá, že společnost, která se zrušuje, má svého právního nástupce. To znamená, že společnost se přemění ve společnost jinou. Dojde buď ke sloučení společností, splynutí společností, rozdělení společnosti nebo k přeměně společnosti v jinou formu.

Existence právního nástupce vyžaduje, aby právní nástupce společnosti převzal po společnosti veškerý majetek, pohledávky a závazky a na právního nástupce společnosti jsou převedena veškerá práva a povinnosti rušené společnosti.

Aspekty fůzí a rozdělení nyní dál podrobně řeší zákon o přeměnách obchodních společností a družstev číslo 125/2008 Sb., s nedávnou legislativní změnou podle zákona č. 355/2011 Sb., který již nabyl právní platnosti.

Zrušení společnosti s likvidací že dojde k úplnému zrušení daného podnikatelského subjektu bez právního nástupce, avšak při splnění podmínky, že budou uspokojeni věřitelé rušené společnosti, a to v plném rozsahu.

Pokud o zrušení rozhodují orgány společnosti či družstva, vyžaduje následující:

U akciové společnosti je to valná hromada, která o tom musí rozhodnou alespoň dvěma třetinami hlasů přítomných akcionářů, kteří mají akcie s jmenovitou hodnotou představující úhrnem více než 30% základního kapitálu společnosti, pokud ovšem stanovy neurčují něco jiného, navíc o tomto jednání musí být pořízen notářský zápis.

U společnosti s ručením omezeným vždy rozhoduje o zrušení alespoň dvoutřetinová většina všech hlasů společníků, a to na valné hromadě. Pokud však společenská smlouva nesvěřuje rozhodnutí o zrušení společnosti do působnosti valné hromady, může být společnost zrušena pouze dohodou všech společníků a musí mít formu notářského zápisu.

Družstvo zrušuje členská schůze svým usnesením. Členská schůze může však rozhodnout pouze tehdy, je-li přítomna nadpoloviční většina členů a pokud se zrušením souhlasí většina přítomných členů.[2]

Pokud se v průběhu likvidace prokáže skutečnost, že společnost není schopna uspokojit pohledávky věřitelů v plném rozsahu, je společnost povinna podat návrh na prohlášení konkursu.

Velmi často dochází u laické veřejnosti k tomu, že je často zaměňován pojem bankrot a likvidace, kdy pokládat likvidaci na stejnou rovinu jako bankrot je zcela nepřijatelné. Pojem bankrot vyjadřuje neschopnost společnost dostát svým závazkům, tedy povinnost společnosti podat návrh na prohlášení konkursu (respektive návrh na zahájení insolvenčního řízení) a v průběhu konkursu uspokojovat pohledávky svých věřitelů a to prostřednictvím insolvenčního správce ustanoveného insolvenčním soudem, kdy insolvenční správce zastává v průběhu konkursu (insolvenčního řízení) funkci statutárního orgánu společnosti. U konkursu zpravidla již nebývá předpoklad, že po skončení konkursu zbude ve společnosti nějaký likvidační zůstatek, který by mohl být rozdělen mezi majitele společnosti.

---

[2] VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kolektiv. *Podnikání malé a střední firmy*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2005. 304 s. ISBN 80-247-1069-2. 289 s.

Podmínky pro prohlášení konkursu, jeho průběhu, uspokojení věřitelů z rozvrhu konkursní podstaty a další úkony související s insolvenčním řízením upravoval pro právní vztahy v České republice zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání v platném znění pozdějších předpisů, který již neplatí a byl nahrazen zákonem č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, kterému se také zkráceně říká insolvenční zákon. V této souvislosti je nutné zmínit se o skutečnosti, že tento zákon umožňuje řešit úpadek reorganizací. Tím se podle § 316 odstavec 1 rozumí zpravidla postupné uspokojování pohledávek věřitelů při zachování provozu dlužníkova podniku, zajištěné opatřeními k ozdravění hospodaření tohoto podniku podle insolvenčním soudem schváleného reorganizačního plánu s průběžnou kontrolou jeho plnění ze strany věřitelů. Zásadní skutečností pro činnost obchodní společnosti v období insolvenčního řízení je ten fakt, že majitelé společnosti nemohou sami určit insolvenčního správce a velice těžko ovlivňují rozhodování správce o zpeněžení konkursní podstaty, tedy o tom za jakou cenu v jaké době a komu bude prodáván majetek společnosti. To často vede k tomu, že v průběhu konkursu je majetek společnosti prodáván za "cenu v tísni", tedy prodejní cena majetku se ve velkém množství případů ani nepřibližuje jeho tržnímu ocenění.

Úplně jiná situace nastává pro všechny zúčastněné subjekty při vstupu společnosti do likvidace, kdy obchodní společnost v danou chvíli ještě není ve stavu předlužení a její společníci mohou rozhodnout o tom kdy společnost do likvidace vstoupí, mohou navrhnout likvidátora společnosti a ve spojení s likvidátorem se na likvidaci i podílet. Při likvidaci není nutností prodávat majetek společnosti za "ceny v tísni" a je možno likvidaci řídit tak, aby došlo k co největšímu výnosu z likvidace při uspokojení všech věřitelů. Lze tvrdit, že včasná a dobře řízená likvidace může vést k vyrovnání všech závazků společnosti přičemž lze zachovat likvidační zůstatek, který bude rozdělen mezi majitele společnosti.

Likvidace je komplexem právních a jiných úkonů, při nichž dochází k vypořádání majetkových a dalších poměrů zanikajícího podnikatelského subjektu, a to bez právního nástupce, kdy účelem likvidace je minimalizovat negativní důsledky ukončení činnosti pro vlastníky kapitálu, zákazníky a stát. Likvidovaným podnikem se rozumí soubor hmotných a nehmotných složek podnikání, práv a majetkové hodnoty sloužící k podnikání.[3]

Proces likvidace je právně upraven zejména obchodním zákoníkem, přičemž s likvidací souvisejí další právní předpisy, kterými je likvidace společnosti dotčena. V likvidaci připadá v úvahu použití právních předpisů, které upravují daňové právo (zákon o daních z příjmů, zákon o dani z přidané hodnoty, daňový řád, zákon o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí atd.), upravující pracovněprávní vztahy (zákoník práce v platném znění a jej provádějící a na něj navazující právní předpisy), upravující poměry sociálního zabezpečení (zákon o sociálním pojištění, zákon o zdravotním pojištění, nemocenském pojištění atd.), upravující vztahy občanskoprávní (občanský zákoník, občanský soudní řád a další), a upravující vztahy administrativně právní (živnostenský zákon, zákon o obcích, o archivnictví, apod.).

Likvidátora jmenuje valná hromada a byla-li společnost zrušena soudem, pak soud.[4] Likvidátor je fyzická osoba nebo právnická osoba, ale ta musí určit jednu konkrétní osobu, jež bude likvidaci vykonávat, a která bude zapsána v obchodním rejstříku. Na likvidátora přechází právní odpovědnost za celý průběh likvidace obchodní společnosti, protože jeho jmenováním na něj přechází působnost statutárního orgánu jednat jménem společnosti. Likvidátor by měl být především manažerem, který by měl disponovat znalostmi z oblasti ekonomiky i právních předpisů.

---

[3] PELIKÁN, V. *Likvidace podniku.* Praha: Grada Publishing, 2011. 110 s. ISBN 978-80-247-3338-8. 11 s.

[4] DĚDIČ, J. a kol. *Učebnice práva.* Praha: Prospektrum, spol. s r.o. 278 s. ISBN 80-7175-006-9. 85 s.

1.1.1 Provozní a ekonomické dopady

Jak již bylo uvedeno výše, při zrušení společnosti může, ale nemusí dojít k likvidaci společnosti. Pomineme-li případy zrušení společnosti z důvodu dosažení účelu, pro který byla založena a z důvodu uplynutí doby, na kterou byla založena, jsou nejčastějšími důvody zrušení společnosti:

- rozhodnutí společníků o zrušení společnosti
- rozhodnutí společníků o sloučení, splynutí nebo rozdělení společnosti
- zrušení společnosti rozhodnutím soudu
- zrušením konkursu po splnění rozvrhového usnesení nebo zamítnutím insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku

V prvním případě, kdy **o zrušení společnosti rozhodnou společníci** a společnost vstoupí do likvidace, bývá obvykle důvodem nemožnost dalšího trvání společnosti aniž by se při tom nesnižoval majetek společnosti a tím i kapitálová investice jejích majitelů. Pokud tedy společníci rozhodnou o zrušení společnosti a jejím vstupu do likvidace, očekávají, že v průběhu likvidace uspokojí veškeré nároky známých věřitelů a po vypořádání veškerých závazků, vykáže společnost likvidační zůstatek, který je určen k rozdělení mezi jednotlivé kapitálové účastníky na společnosti. Z ekonomického hlediska je pro majitele včasné určení okamžiku pro zrušení a likvidaci společnosti, nejdůležitějším rozhodnutím, v případě, že je třeba řešit nepříznivou situaci v podniku.

Pokud vedení společnosti dokáže určit zlom. kdy další trvání podnikatelské a jiné činnosti společnosti bude vést již jenom ke snižování vlastního kapitálu a obchodního majetku společnosti, je zde velmi pravděpodobná možnost, že společnost vykáže likvidační zůstatek alespoň ve výši počátečních vkladů

vlastníků společnosti. V případě řízeného vstupu do likvidace a efektivního provedení likvidačního procesu lze negativní dopady likvidace na kapitálové účastníky na společnosti maximálně eliminovat. Je třeba dodat, že v případě zrušení společnosti s likvidací zaniká společnost bez právního nástupce a majitelé společnosti již nemají možnost na případné další zhodnocení svých vkladů, ale zároveň je vyloučena možnost, že vklady by byly v případě právního nástupce zrušené společnosti vystaveny riziku dalšího znehodnocení.

Společnost však může zaniknout i bez likvidace. Umožňuje to zákon 125/2008 Sb., kdy se jedná buď o rozdělení nebo podle o fůzi. Fúzí dochází k zániku obchodní společnosti nebo družstva či více obchodních společností nebo družstev, jemuž předchází zrušení bez likvidace. Rozdělením rozdělovaná obchodní společnost nebo družstvo zaniká, nestanoví-li zákon něco jiného. Jejímu zániku předchází zrušení bez likvidace s tím, že její jmění včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů přechází na jednu nebo více nástupnických obchodních společností nebo družstev a její společníci nebo členové se stávají společníky nebo členy jedné nebo více nástupnických obchodních společností nebo družstev, nestanoví-li tento zákon něco jiného.

Při zániku společnosti rozdělením, sloučením nebo splynutím (fůze) přechází majetek spolu s právy a závazky na nástupnickou společnost, jiný subjekt.[5]

V případě sloučení společností dochází k tomu, že jedna ze dvou slučovaných společností ke dni zániku bude zrušena a druhá zůstává zachována a pokračuje v činnosti, přičemž dochází ve většině případů ke změně její velikosti a struktury. Důvody pro slučování jsou individuální, například:

[5] PELIKÁN, V. *Likvidace podniku.* Praha: Grada Publishing, 2011. 110 s. ISBN 978-80-247-3338-8. 17 s.

- snaha přispět k ozdravění finanční situace firmy,
- vytvoření celku s větším vlivem,
- řešení krizové situace ve společnosti,
- využití daňové optimalizace, atd.[6]

Při procesu splynutí dochází v den zániku ke zrušení dvou či více společností a současně dochází v ten samý den ke vzniku nové nástupnické společnosti. U splynutí se jedná o velmi složitý, organizačně a finančně náročný proces. Fúze dává majitelům obou fúzovaných společností větší možnost prosadit se v tržním prostředí, a to pomocí zvýšení kapitálu společnosti a tím i lepší schopnosti investování a inovací v konkurenčním prostředí. Právní účinky přeměny společnosti nastávají dnem zápisu přeměny do obchodního rejstříku.

Dá se říci, že výsledkem fůze by měla být větší dlouhodobá spokojenost všech stakeholders. U vlastníků větší jistota zachování hodnoty a posléze i zhodnocení vložených prostředků, u obchodních partnerů stabilnější transformovaná společnost a u zaměstnanců pracovní zázemí větší a nově strukturované společnosti.

V případě z**rušení společnosti ze strany zásahu státního orgánu**, tedy rozhodnutím soudu, mívá pro společníky, ale i všechny zúčastněné takřka vždy negativní a často až fatální ekonomické, potažmo sociální dopady a nezřídka dochází ke kumulování následných majetkových sporů.

Pokud dojde ke **zrušení společnosti z důvodu zrušení konkursu** podle § 308 zákona č. 182/2006 Sb. dochází k situaci, že vložené prostředky majitelů společností jsou buď zcela nebo z jejich velké části znehodnoceny. Ve většině případů k tomu dochází vinou vedení společnosti, protože management nebyl

[6] PEŠTUKA, F.. *Zrušení a zánik společnosti.* Praha: EUROUNION s.r.o., 2003. 227s. ISBN 80-7317-018-3. 22 s.

schopen včas analyzovat ekonomickou situaci a provést taková opatření, které by společnost hospodářsky stabilizovala, či případně pozastavila včas činnost společnosti a zvážila vstup společnosti do likvidace.[7] Zde je nutné upozornit na tu skutečnost, že případná činnost či naopak nečinnost managementu společnosti může v některých případech naplnit skutkovou podstatu trestného činu podle § 220 zákona č.40/2009 Sb.

Při **zrušení společnosti rozhodnutím soudu** pro nesplnění některých podmínek daných obchodním zákoníkem je společnost postavena do situace nedobrovolného vstupu do likvidace. Největším negativem této situace je to, že podnik může dobře prosperovat, vykazovat dobrou solventnost i mít dobré perspektivy rozvoje, ale je nucen činnost společnosti ukončit.

Praxe ukázala, že ekonomické dopady na kapitálové účastníky zrušené společnosti nemusí nutně pokaždé dojít ke znehodnocení jejich vkladů, ale vždy je majitelům dále znemožněno uchovat své kapitálové prostředky ve formě vkladu ve společnosti, případně tyto prostředky dále zhodnocovat. Skončí-li likvidace společnosti likvidačním přebytkem, mají společníci právo na podíl na likvidačním zůstatku. Pokud se nedohodnou jinak, určí se podíl poměrem jejich splacených vkladů.[8]

---

[7] PUFFER, D. *Metodika k problematice rušení obchodních společností, včetně zákona číslo 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě.* České Budějovice: AZP CZ s.r.o., interní tisk, 2009.

[8] DĚDIČ, J. a kol. *Učebnice práva.* Praha: Prospektrum, spol. s r.o. 278 s. ISBN 80-7175-006-9. 85 s.

1.1.2 Právní dopady

Zrušení společnosti bez likvidace

Hlavním právním dopadem pro všechny kapitálové účastníky zrušeních společností je změna orientace jejich vlivu prostřednictvím účasti na společnosti. Kapitáloví účastníci pozbývají vlivu na zrušené společnosti. V případě vzniku nové obchodní společnosti mají právo podílet se na řízení a tvorbě zisku této nové společnosti.

Podle zákona 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev a ve smyslu zákona č. 355/2011 Sb., musí o sloučení, splynutí, a rozdělení nebo přeměně společnosti rozhodnout valné hromady společností nebo se musí dohodnout všichni společníci pokud jde o společnosti, jež nemají valnou hromadu. Při valné hromadě, to znamená při rozhodování o výše uvedených právních úkonech, má každý účastník právo vystoupit a hlasovat o rozhodnutí učinění právního úkonu, kdy počet jeho hlasů odpovídá velikosti jeho účasti na společnosti. Každý z kapitálových účastníků má tedy možnost a právo ovlivnit rozhodnutí o přistoupení ke sloučení, splynutí, rozdělení či přeměně společnosti. Je ale také samozřejmé, že uplatnění hlasovacího práva a možnost ovlivnění rozhodnutí má váhu přímo úměrnou velikosti vlivu kapitálového účastníka na společnost na jejímž základním kapitálu se účastní.

Zrušení společnosti s likvidací

Při zrušení obchodní společnosti s likvidací by po zpeněžení majetku měli být vypořádány všechny závazky z období před i závazků vzniklých v procesu její likvidace.

Společnost vstupuje do likvidace ke dni, k němuž je zrušena, pokud zákon nestanoví jinak. Vstup společnosti do likvidace se zapisuje do obchodního rejstříku. Jelikož společníci mají právo navrhnout likvidátora společnosti, které následně určí soud, ve většině případů likvidací s.r.o., zejména u menších a středních společností, se likvidátorem stává nějaký ze společníků.Jak stanoví obchodní zákoník v § 70 odstavec 2, jmenováním likvidátora na něj přechází v rámci § 72 působnost statutárního orgánu jednat jménem společnosti. Je-li jmenováno více likvidátorů a z jmenování nevyplývá nic jiného, má tuto působnost každý likvidátor. Hlavní právní omezení a příkazy tedy pro likvidátora a společníky plynou z příslušných ustanovení obchodního zákoníku. Jedná se zejména o ustanovení § 71 až § 75 obchodního zákoníku. V těchto ustanoveních jež jsou specifikovány práva a povinnosti likvidátora vůči státu, věřitelům a společníků a dále upraveny vztahy mezi likvidátorem a společníky. Zejména jmenování likvidátora, možnost jeho odvolání, odměna likvidátora (tu mohou určit společníci, je-li likvidátor jimi jmenován).

Na konci procesu zrušení obchodní společnosti s likvidací má podle § 153 obchodního zákoníku každý společník nárok na podíl na likvidačním zůstatku. Tento podíl se určuje poměrem obchodních podílů, nestanoví-li společenská smlouva něco jiného.

1.2 Obecný postup při zrušení společnosti s r.o. s likvidací

1.2.1 Povinnosti při zahájení likvidace

Rozhodnutí o likvidaci

K rozhodnutí o zrušení společnosti s r.o. přistupují společníci nebo zakladatel obvykle po vyhodnocení ekonomické situace, kdy selhalo i opatření pro krizový vývoj podniku. K rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací mohou majitelé společnosti přistoupit i pro případ, kdy byla společnost založena pro splnění určitého účelu a ke splnění tohoto účelu již došlo.

Dokument s rozhodnutím o zrušení společnosti a vstupu do likvidace musí schválit valná hromada společníků a o tomto schválení rozhodnutí a konané valné hromadě musí být pořízen notářský zápis, který dokladem o zrušení společnosti. Tento doklad (notářský zápis) musí odkazovat na § 70 obchodního zákoníku a je podkladem pro změnu zápisu v obchodním rejstříku.

V každém případě musí obsahovat patřičné náležitosti:

- datum, ke kterému bylo rozhodnuto o zrušení společnosti s likvidací,
- ustanovení o jmenování likvidátora s uvedením jeho jména, data narození a adresy bydliště,
- stanovení výše odměny likvidátora,
- nová firma společnosti s dovětkem „v likvidaci“.[9]

Statutární orgán poté podá k soudu návrh na zápis změny do obchodního rejstříku obsahující oznámení vstupu do likvidace, změnu obchodního jména a návrh na jmenování likvidátora.

[9] PELIKÁN, V. *Likvidace podniku.* Praha: Grada Publishing, 2011. 110 s. ISBN 978-80-247-3338-8. 28 s.

Jmenování likvidátora

O jmenování likvidátora, jeho povinnostech, právech a způsobu odměňování pojednávají § 71 až § 74 obchodního zákoníku. Likvidátora jmenuje a kontroluje ten, kdo rozhodl o likvidaci obchodní společnosti. Likvidátor musí být morálně bezúhonný, musí mít právní i odborné způsobilosti k výkonu takové činnosti a stává se v době likvidace zaměstnancem likvidovaného subjektu, většinou formou dohody o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti. V případě, že likvidátora jmenuje soud, vybírá ze seznamu insolvenčních správců, ale může také jmenovat fyzickou osobu, která splňuje obecné a kvalifikační předpoklady pro zápis do seznamu insolvenčních správců a se svým ustanovením souhlasí. Vzhledem k tomu, že likvidátor provádí během likvidace řadu složitých činností, rozhodování, nepopulárních opatření a navíc čelí tlaku věřitelů, měla by výše jeho odměny odpovídat složitosti této práce. Například se při jejím stanovení může vycházet z výše odměny bývalého ředitele společnosti. Dohoda o odměně likvidátora může mít i formu mandátní smlouvy. Obezřetným krokem je uvést ve smlouvě ustanovení o povinnostech likvidátora při nakládání s majetkem podniku v likvidaci, o způsobu podávání zpráv vlastníkům společnosti a o odměně likvidátora. V případě jmenování likvidátora orgánem obchodní společnost, je odměna stanovena na základě dohody obou subjektů a její výše není nijak omezena.

Bez ohledu na to, jakým způsobem byl likvidátor jmenován, může soud na návrh osoby, která na to osvědčí právní zájem, odvolat likvidátora, který porušuje své povinnosti a nahradit jej jinou osobou. Likvidátor může ze své funkce odstoupit, vzdát se, pokud byl jmenován nebo[10] zvolen.

[10] PEŠTUKA, F.. *Zrušení a zánik společnosti.* Praha: EUROUNION s.r.o., 2003. 227s. ISBN 80-7317-018-3. 36 s.

Návrh na změnu zápisu v obchodním rejstříku

Návrh podává na základě rozhodnutí o zrušení obchodní společnosti s likvidací osoba, která za společnost jedná. Uvádí se především název společnosti, který má dovětek „v likvidaci“ a uvede se v něm ustanovení o jmenování likvidátora. Dále zdůvodnění dle notářského zápisu z konání valné hromady, kterou bylo o zrušení společnosti a jejím vstupu do likvidace rozhodnuto, dále obsahuje datum zahájení a předpokládaného ukončení likvidace, K podání návrhu na změnu zápisu jsou k tomuto účelu k dispozici u soudů patřičné formuláře. Každý návrh musí obsahovat i povinné přílohy:

- Notářský zápis o učiněném rozhodnutí o likvidaci, datu likvidace, jmenování likvidátora a určení jeho odměny.
- Čestné prohlášení likvidátora, že u něho nejsou překážky výkonu funkce doložené výpisem z rejstříku trestů likvidátora.
- Souhlas likvidátora se jmenováním a podpisový vzor likvidátora.
- Ověřený podpisový vzor.

Rozhodnutím valné hromady je odvolán stávající statutární orgán společnosti, tedy jednatelé, a jmenován likvidátor společnosti. který však může započít s výkonem své funkce, až po nabytí právní moci zapsaných změn v obchodním rejstříku. Do nabytí právní moci zapsání změn do obchodního rejstříku jsou veškeré právní úkony konané likvidátorem vůči třetím osobám neúčinné. Je proto účelné aby bylo docíleno dohody mezi vlastníky společnosti a likvidátorem a v jejich spolupráci mohlo být započato s přípravnými kroky likvidace.

Předání podniku likvidátorovi

Přesné definování majetku, který je předmětem likvidace je jedním z nejdůležitějších úkonů na začátku likvidace. Samotný akt předání a převzetí

majetku není žádným zákonem upraven. Pro předejití možným budoucím pochybnostem je v zájmu likvidátora i vlastníků společnosti co možná nejpřesnější definování majetek, který je předmětem likvidace.

Skladba předávacího protokolu

Jako dokument pro obě strany, likvidátora oproti vlastníkům společnosti, vystupuje předávací protokol. Ke dni zrušení podniku předává dosavadní statutární zástupce protokolárně veškerý majetek podniku včetně všech práv a povinností, pohledávek a závazků jmenovanému likvidátorovi.[11] Předání musí proběhnout protokolárně i fyzicky, kdy protokol musí být doložen mimořádnou účetní závěrkou, sestavenou ke dni předcházejícímu dni vstupu do likvidace. Současně s mimořádnou účetní závěrkou musí být předloženy inventurní soupisy veškerého majetku společnosti, soupisy práv a povinností společnosti, soupis pohledávek a závazků včetně komentáře o ostatních majetkoprávních záležitostech neuvedených v účetnictví. Je nezbytné, aby společnost prokázala správnost uvedených údajů v inventurních a ostatních soupisech řádnými doklady, dokazující nabytí majetku, vznik pohledávek a závazků a opodstatněnost existence ostatních práv a povinností společnosti. U společnosti, která dle obchodního zákoníku podléhá povinnosti ověření účetní závěrky auditorem se vyžaduje také audit mimořádné účetní závěrky ke dni předcházejícímu dni vstupu do likvidace. Jeho hlavními částmi by mělo být:

- Formální vymezení, to znamená z jakého důvodu, kde, k jakému datu a kdo komu a co předává.
- Inventurní soupisy
- Mimořádná účetní závěrka, to je rozvaha, výkaz zisků a ztrát, příloha k účetní závěrce. V případě povinně auditované společnosti výkaz o

[11] PELIKÁN, V. *Likvidace podniku.* Praha: Grada Publishing, 2011. 110 s. ISBN 978-80-247-3338-8. 33 s.

peněžních tocích a poté i zpráva auditora spolu s výrokem a dopisem auditora.

- Pracovně právní agenda ke dni předání, to je seznamy zaměstnanců společnosti, pracovní smlouvy, pohledávky a závazky vůči zaměstnancům.
- Přehled práv a povinností vyplývajících z uzavřených smluv, uvedení zastaveného majetku a věcných břemen.
- Přehled aktiv doložený inventurními soupisy, v přehledu aktiv musí být uvedena i aktiva která nejsou rozvahově účetně sledována.
- Přehled pasiv doložený inventurními soupisy, v přehledu aktiv musí být uvedena i pasiva která nejsou rozvahově účetně sledována.
- kolektivní smlouva.
- Přehled aktivních soudních sporů.
- Přehled veškerých dokumentů určených ke skartaci po uplynutí lhůt, archiválií, utajované dokumentace atd.
- Upozornění likvidátora na ekologické závazky a jiné podstatné problémy likvidace v jiných částech protokolu nezahrnuté.
- Uvedení ostatních skutečností, ze kterých by společnosti mohla v budoucnu, tedy v průběhu likvidace vzniknout jakákoli povinnost či právo.

1.2.2 Plán postupu likvidace

Plán postupu likvidace obsahuje termíny významných postupných likvidačních úkolů a rozhodnutí. Činnosti související s řešením personálních otázek budou samostatně popsány v bodě 1.3. Vzhledem k rozmanitosti druhů činností a struktury majetku obchodních společností je při likvidaci každé společnosti řešen zcela individuální likvidační plán. Obecně by však plán postupu likvidace dal popsat takto:

- Předání a převzetí podniku.
- Sestavení úvodní rozvahy, plánu a rozpočtu likvidace.
- Oznámení o vstupu společnosti do likvidace.
- Řešení pracovněprávních záležitostí.
- Jednání s příslušnými orgány, to znamená s finančními úřady, bankami, místně příslušnou správou sociálního pojištění, zdravotní pojišťovnou, ostatními pojišťovacími ústavy atd.
- Příprava a vyhlášení veřejné dražby, její provedení, provedení jiných způsobů prodeje.
- Vymáhání a prodej pohledávek.
- Doplacení, restrukturalizace nebo převedení úvěrů a ostatních závazků.
- Vypořádání závazků vůči zaměstnancům.
- Uzavření veškerých bezhotovostních účtů u bank.
- Vyúčtování nákladů na zajištění externích spoluprací (ekonomičtí poradci, daňový poradci, auditoři, realitní kanceláře).
- Vypořádání odvodů, daní a poplatků.
- Odvod zůstatku likvidace.
- Vypracování účetní závěrky k datu ukončení likvidace (v případě povinnosti auditu i její ověření).
- Uložení spisového a účetního materiálu do archivu.
- Uložení spisového a účetního materiálu do archivu.

Jak již bylo uvedeno, pro každý podnik je plán likvidace odlišný, kdy jednotlivé výše uvedené kroky buď může společnost zcela vypustit, nebo naopak jim bude věnovat největší pozornost. V průběhu likvidace se mohou vyskytnout další aspekty, které nemohly být při sestavování plánu identifikovány. Mohou to být jak požadavky vlastníků, tak se mohou objevit právní skutečnosti, o kterých vedení společnosti ani likvidátor při vstupu do likvidace nemohly být srozuměny. V takovém případě je nutné operativně poopravit plán likvidace jak do jeho věcného tak i chronologického postupu, aby plán vždy odpovídal místu a času prováděné likvidace a aktuálním

okolnostem jak ve vnitřním, tak ve vnějším okolí likvidované obchodní společnosti.

Nejhorší věcí, která se v průběhu likvidace může vyskytnout, je zjištění likvidátora, že v průběhu likvidace se poměr aktiv a závazků změnil tak výrazným způsobem (např. nevymahatelnost některých pohledávek), že je likvidátor povinen dle obchodního zákoníku podat návrh na prohlášení konkursu z důvodu předlužení. V takovém případě v podstatě proces likvidace a úloha likvidátora končí a na majetek společnosti je zjištěn úpadek a na majetek společnosti konkurs, kdy funkci likvidátora přebírá insolvenční správce, určený příslušným soudem. Insolvenční správce zpravidla nedbá zájmů vlastníků podniku se stejným úsilím jako likvidátor, a jeho prvořadým zájmem je uspokojení věřitelů. Narozdíl od likvidátora, který sice má za prvotní zájem uspokojení veškerých známých věřitelů, ale s výsledkem co nejmenšího dopadu pro vlastníky společnosti.[12]

1.2.3 Rozpočet likvidace

Vedle plánu postupu likvidace obchodní společnosti je rozpočet druhým dokumentem, který likvidátor předkládá ke schválení orgánu, jenž ho jmenoval. Pro likvidátora je toto jeden z nejdůležitějších kroků před samotným zahájením samotného likvidování podniku. Rozpočet likvidace je možno definovat jako peněžní vyjádření nákladů a výnosů procesu likvidace.[13] Dle předávacího protokolu a účetního rozvrhu musí likvidátor určit objem aktiv v předpokládaných tržních cenách, který podává informaci o předpokládaném výtěžku z jejich prodeje pro pokrytí cizích pasiv likvidovaného subjektu (ve druhé části této práce bude podrobněji popsán vztah opodstatněnosti výše a

[12] PUFFER, D. *Metodika k problematice rušení obchodních společností, včetně zákona číslo 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě.* České Budějovice: AZP CZ s.r.o., interní tisk, 2009.

[13] PEŠTUKA, F.. *Zrušení a zánik společnosti.* Praha: EUROUNION s.r.o., 2003. 227s. ISBN 80-7317-018-3. 51 s.

tvorby opravných položek, oprávek a účtů časového rozlišení). Dále je třeba, aby likvidátor zpracoval předběžný rozpočet nákladů průběhu likvidace, kdy spolu s předchozím se tímto propočtem prokazuje, zda likvidace skončí přebytkem a jakou lze očekávat jeho výši.

Pro odpovědné určení rozpočtu je třeba důkladné analýzy pohledávek a stavu jejich právní vymahatelnosti a reálnost včasného ukončení sporů. U obchodních společností, kdy jejich zakladatelem je soukromí subjekt, sice není určeno žádným právním předpisem, že by měl likvidátor předkládat ke schválení likvidační rozpočet orgánu, který ho likvidací pověřil, ale schválení rozpočtu vlastníky společnosti je účelné. Během průběhu likvidace by měl likvidátor respektovat rozpočet a postupovat s co největší možnou hospodárností.

1.2.4 Oznámení o likvidaci podniku

Podle § 73 obchodního zákoníku je likvidátor povinen oznámit vstup společnosti do likvidace všem známým věřitelům a dalším subjektům, které jsou tím dotčeny. Zároveň je povinen bez zbytečného odkladu zveřejnit nejméně dvakrát za sebou s alespoň dvoutýdenním časovým odstupem rozhodnutí o zrušení společnosti s výzvou pro věřitele, aby přihlásili své objednávky ve lhůtě, která nesmí být kratší než tři měsíce. Informace se zveřejňuje v denním a odborném tisku. Otázkou zůstává, zda v případě možných soudních sporů je toto zveřejnění dostačující. Proto se doporučuje pro spolehlivější a průkaznější formu splnění oznamovací povinnosti použít formu doporučeného dopisu všem odběratelům, dodavatelů, partnerským pojišťovnám, bankám a orgánům státní správy a územní samosprávy, kteří by mohli být likvidací společnosti jakýmkoli způsobem dotčeni. Je účelné vést o takto rozeslaných oznámeních o vstupu do likvidace vést samostatnou evidenci. V oznámení o vstupu do likvidace je třeba také vyzvat věřitele, aby v

určené lhůtě uplatnily veškeré své pohledávky, popřípadě jiná práva k likvidované společnosti.

1.2.5 Vedení účetnictví při zrušení s.r.o. s likvidací

Po předání všech náležitostí likvidovaného podniku likvidátorovi musí likvidátor kromě fyzického převzetí veškerého majetku, dokladů o existenci pohledávek a závazků ověřit platnost předaných věcí v souladu s jejich inventurními soupisy a ověřit existenci předaných skutečností v účetnictví likvidované společnosti, tedy odsouhlasit fyzické stavy a evidenční stavy s údaji, které vykazuje účetní závěrka sestavená ke dni předcházejícímu dni vstupu do likvidace.

Mimořádná účetní závěrka ke dni, který předchází dnu vstupu do likvidace, by měla být východiskem potřebné obsahové kontinuity rozvah za likvidační období.[14]

Ocenění majetku v účetnictví a jeho inventarizace a vypořádání rozdílů

Účetní jednotky inventarizací ověřují ke dni řádné a mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti.

U zásob mohou účetní jednotky provádět inventarizaci průběžně, pokud tomu odpovídá jimi použitý postup účtování.

[14] PEŠTUKA, F.. *Zrušení a zánik společnosti.* Praha: EUROUNION s.r.o., 2003. 227s. ISBN 80-7317-018-3. 90 s.

Umožňuje-li to povaha hmotného majetku kromě zásob a peněžních prostředků v hotovosti, mohou účetní jednotky provést inventarizaci v delší lhůtě, která však nesmí překročit dva roky. U peněžních prostředků v hotovosti musí účetní jednotky provést inventarizaci nejméně čtyřikrát ročně.

Účetní jednotky jsou povinny prokázat provedení inventarizace u veškerého majetku a závazků po dobu pěti let po jejím provedení a veškerý majetek a závazky prokázat po dobu 5 let po provedení inventarizace.

Skutečné stavy majetku a závazků se zjišťují inventurou, a to fyzickou u majetku hmotné povahy, popřípadě nehmotné povahy, nebo inventurou dokladovou u závazků a u ostatních složek majetku, u nichž nelze provést fyzickou inventuru. Tyto stavy se zaznamenávají v inventurních soupisech, které musí být podepsány osobou odpovědnou za provedení inventarizace.

Fyzickou inventuru hmotného majetku, kterou nelze provést ke dni účetní závěrky, lze provádět v průběhu posledních tří měsíců účetního období, popřípadě v prvním měsíci následujícího účetního období.

Přitom se musí prokázat stav hmotného majetku ke dni účetní závěrky údaji fyzické inventury opravenými o přírůstky a úbytky uvedeného majetku za dobu od ukončení fyzické inventury do konce účetního období, popřípadě za dobu od začátku následujícího účetního období do dne ukončení fyzické inventury v prvním měsíci tohoto účetního období.

Inventarizační rozdíly vyúčtují účetní jednotky do účetního období, za které se inventarizací ověřuje stav majetku a závazků.

Rozdíl se dále posuzuje mimo jiné v souladu s příslušnými ustanoveními občanského zákoníku o věci ztracené, skryté a opuštěné.

Vytvoření (případně zrušení) opravných položek na základě provedené inventarizace

Opravné položky se vytvářejí pouze k účtům majetku v případě snížení jejich ocenění v účetnictví prokázaném na podkladě údajů inventarizace. Tyto položky se vytvářejí jen v případech, kdy snížení ocenění majetku účetnictví není trvalého charakteru.

V případě trvalého snížení ocenění majetku se vyúčtuje snížení na vrub nákladů (např. odpis pohledávky na základě soudního rozhodnutí o jejím vyrovnání podle zákona o konkursu a vyrovnání), popř. se u nehmotného a dlouhodobého hmotného majetku provede mimořádný odpis a upraví se odpisový plán.

Tvorba opravných položek se provádí na vrub nákladů na základě inventarizace a při ní zjištěném snížení ocenění majetku v případech, kdy je zachycená v účetnictví na příslušných majetkových účtech.

Opravné položky u dlouhodobého hmotného majetku jehož užitná hodnota se běžně snižuje opotřebením, to je odpisovaný majetek, se tvoří v případech, kdy jeho užitná hodnota zjištěná při inventarizaci je výrazně nižší než je jeho ocenění v účetnictví po odečtení oprávek a toto snížení hodnoty nelze považovat za definitivní (za snížení trvalého charakteru).

Opravné položku k pohledávkám (dle zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů) se vytvářejí k pohledávkám za dlužníky v konkursním a vyrovnacím řízení a nepromlčeným pohledávkám, které jsou zaúčtovány v účetnictví a to ve výši stanovené zákonem č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Opravné položky nesmí mít aktivní zůstatek. Pokud se na určitý titul snížení hodnoty majetku vytváří rezerva, nelze současně tvořit opravné položky. Tvořit opravné položky na zvýšení hodnoty majetku je zakázáno.

Po převzetí majetku společnosti a převzetí veškerých účetní agend, musí likvidátor ověřit fyzickou a dokladovou existenci majetku, pohledávek a závazků uvedených v účetnictví. Pokud ocenění majetku v účetnictví neodpovídá jeho skutečné ceně v místě a čase, je nutné, aby tyto skutečnosti likvidátor zohlednil, případně dal příkaz k vytvoření opravných položek nebo příkaz k jejich přecenění.

Správné účetní ocenění majetku v účetnictví má především vliv na hodnocení likvidity společnosti a její solventnosti spolu se stavem vlastního kapitálu. V případě, že účetní jednotka neprovedla záměrně k datu závěrky ke vstupu do likvidace tvorbu opravných položek k majetku a pohledávkám, případně přecenění některých položek majetku, mohla tím sledovat zachování dostatečné výše vlastního kapitálu. Tvorba opravných položek je totiž účtována na vrub nákladů, kdy snížením hospodářského výsledku dochází i ke snižování vlastního kapitálu, které je jedním z ukazatelů, pomocí něhož se sleduje stav společnosti z hlediska možnosti úpadku a předluženosti společnosti. Pokud tedy likvidátor zjistí, že účetní hodnoty majetku jsou vyšší než jeho skutečná hodnota, měl by účetní stav urovnat se stavem skutečným a v případě, že po vytvoření opravných položek zjistí, že stav vlastního kapitálu společnosti signalizuje její úpadek, zvážit povinnost podat návrh na zahájení insolvenčního řízení spolu s návrhem na prohlášení konkursu na společnost.

Tvorba zákonných a ostatních rezerv

Rezervy jsou s určením obecným (např. na rizika či ztráty při podnikání) nebo s určením účelovým (např. na opravy hmotného majetku, na kursové ztráty).

Vytvářejí se procentem z určeného základu nebo v absolutní částce (např. na kursové ztráty), pokud zvláštní zákon přímo nestanoví způsob tvorby rezerv.

Rezervy se člení na rezervy, jejichž tvorba a použití je stanovena zvláštním zákonem a zohledněna zákonem o daních z příjmů (zákonné rezervy) a na rezervy, jejichž tvorba a použití není zohledněna zákonem o daních z příjmů a o nichž si rozhoduje účetní jednotka sama (ostatní rezervy).

Rezervy nesmějí mít aktivní zůstatek. Rezervy podléhají dokladové inventuře a při inventarizaci se posuzuje jejich výše a odůvodněnost.[15]

V případě likvidace společnosti přestává být existence většiny rezerv (zejména účelových) opodstatněná. Například existence tvořené rezervy na opravy budov, kdy není předpoklad, že v průběhu likvidace budou nemovitosti opravovány, není z žádného důvodu opodstatněná. Likvidátor by měl v tomto případě příkaz k jejímu rozpuštění oproti účtové třídě 6, tedy do výnosů.

[15] PUFFER, D. *Metodika k problematice rušení obchodních společností, včetně zákona číslo 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě.* České Budějovice: AZP CZ s.r.o., interní tisk, 2009.

Otevření účetních knih ke dni vstupu do likvidace

Otevření účetních knih obchodní společnosti v “likvidaci" se řídí zákonem o účetnictví, což značí, že společnost je povinna sestavit do 30 dnů zahajovací rozvahu společnosti v likvidaci" (§ 19 odst. 1 zákona o účetnictví), dále musí likvidátor sestavit přehled o kapitálu společnosti, který musí zaslat každému společníkovi a věřiteli (§ 74 odst. 2 obchodního zákona).

Při dodržení principu bilanční kontinuity bude tato zahajovací rozvaha společnosti v likvidaci formálně i materiálně shodná s mimořádnou účetní závěrkou sestavenou ke dni předcházejícímu dni vstupu do likvidace. Její sestavení je však nutné, neboť vymezuje začátek samostatně kontrolovaného období zvláštního procesu likvidace pod vedením likvidátora.

Účtování v průběhu a při ukončení likvidace

Rozhodování o způsobu organizování účetnictví a jeho případných úpravách v průběhu likvidace je závislé, zda likvidovaná společnost bude dokončovat nevyřízené obchody, ke kterým se zavázala před vstupem do likvidace, a chce zjišťovat výsledky této dobíhající podnikatelské, anebo bude při likvidaci pouze přeměňovat jednotlivé složky majetku na peněžní prostředky a chce pouze zjistit správné vykazování realizační hodnoty majetku. Zda bude průběžně rozdělovat vlastní kapitál mezi společníky již v průběhu likvidace (pouze za předpokladu prokazatelného dostatku prostředků k dokončení likvidace). Zda bude účetní odpisování DNM a DHM probíhat pouze u toho majetku, který je spojen s dokončováním dříve uzavřených obchodů. Ostatní majetek nemá smysl po dobu likvidace účetně odpisovat, neboť již neslouží k zajišťování podnikatelské činnosti. Pro všechny výše uvedené způsoby je oprávněn se rozhodnout likvidátor společnosti.

Je nutné, aby byly průběžně vedena saldokonta odběratelů a dodavatelů s permanentním prováděním rozborů zůstatků ve vazbě na hlavni knihu. Je nutné vést evidenci i o dluzích likvidované společnosti, o které se věřitelé zatím nepřihlásili, eventuálně zavádět nové věřiteli prokázané a přihlášené dluhy, které v účetnictví likvidované společnosti nefigurovaly.

O rozdělení zisku se bude účtovat teprve po ukončení likvidace při závěrečných zúčtováních spojených s koncem likvidace.

Účtování ke dni ukončení likvidace obsahuje tyto hlavní body

a) uzavření účetních knih obchodní společnosti v likvidaci
b) mimořádnou účetní závěrku ke dni ukončení likvidace

Důležitou skutečností vždy musí být, aby účetnictví i v etapě likvidace účetní jednotky poskytovalo úplný, věcně správný, průkazný a věrný obraz finanční a majetkové situace účetní jednotky. A to i v období od skončení likvidace do jejího zániku. To znamená, že účetnictví musí poskytovat správné informace o hospodářském výsledku a také o daňové povinnosti v období likvidace i k jejímu skončení.

1.2.6 Archivace písemností u likvidovaných společností

Problematika archivace a skartace v obchodně podnikatelské praxi je upravena různými právními předpisy. Především jde o zákon číslo 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon stanovuje povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií všem podnikatelským subjektům zapsaným v obchodním rejstříku.

Tyto subjekty jsou povinni uchovávat:

- Statut, dokumenty o vzniku a zániku podnikatelského subjektu (zakladatelské dokumenty, statuty, stanovy, jednací řády, organizační řády a schémata, dokumenty o přeměnách právnických osob, dokumentace likvidace a zániku podnikatele zapsaného v obchodním rejstříku.
- Protokoly a zápisy z jednání statutárního orgánu a dozorčího orgánu, zprávy dozorčího orgánu, zápisy z valných hromad s přílohami, zápisy z porad vedení, zprávy o podnikatelské činnosti a stavu majetku, zprávy o auditu, nejsou-li zahrnuty do výroční zprávy; výroční zprávy.
- Dokumenty o majetku podnikatelského subjektu, dokumenty dokládající vlastnictví nemovitého majetku, ochranné známky, uţitného vzoru apod.
- Finanční dokumenty, účetní závěrky a roční statistické výkazy.
- Dokumenty z propagační činnosti podnikatelského subjektu, zejména letáky, publikace, prospekty, katalogy, reklamy, vzorkovnice, filmy, fotografie.
- Výrobní program podnikatelské záměry, vývojové studie, plány výroby, dokumentace výrobků, výkresy sestavení či sestav, vlastní normy, ocenění výrobků.

Dále je to vyhláška MVČR č.645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové sluţbě a o změně některých zákonů, ve znění vyhlášky č. 192/2009 Sb., Vyhláška MV ČR č. 191/2009 Sb., o podrobnostech výkonu spisové sluţby, vyhláška MV ČR č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností uţívání a provozování informačního systému datových schránek, zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Zde se jedná o účetní závěrku a výroční zprávu, po dobu 10 let počínající

koncem účetního období, kterého se týkají, účetní doklady, účetní knihy, odpisové plány, inventurní soupisy, účtový rozvrh, přehledy, po dobu 5 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají a účetní záznamy, kterými účetní jednotky dokládají vedení účetnictví. Dále je to zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.

Problém uchování a skartace archiválií se řídí mnoha předpisy, je proto vhodné, aby likvidátor v rámci snahy o předejití možným následným potížím s nedodržením archivních povinností, uzavřel smlouvu o uchování archiválií se specializovanou firmou, kdy seznam autorizovaných firem je povinen na požádání poskytnout příslušný státní oblastní archiv.

Skartační znak určuje, jakým způsobem se po uplynutí skartační lhůty s dokumentem naloží:

- Skartační znak „A“ (archiv) označuje dokument s trvalou hodnotou.
- Skartační znak „V“ (výběr) označuje dokument, který bude ve skartačním řízení posouzen a rozdělen mezi dokumenty se skartačním znakem „A“ nebo „S“. Tyto písemnosti je možné po posouzení zničit. Likvidace písemností je přípustná buď pomocí řezačky nebo drtičky papíru nebo spálením.
- Skartační znak „S“ (stoupa) označuje dokument bez trvalé hodnoty, který bude po ukončení skartačního řízení fyzicky zničen. Mezi tyto písemnosti patří hlavně osobní spisy zaměstnanců se skartační lhůtou 45 let, mzdové listy se skartační lhůtou minimálně 20 let, technická a stavební dokumentace nemající charakter archiválií se skartační lhůtou 10 let, daňové doklady dle zákona o dani z přidané hodnoty se skartační lhůtou 10 let.

O skartačních lhůtách utajovaných písemností pojednává Skartační typový rejstřík, vydaný sekcí archivní správy MV ČR.

Likvidátor vypracuje skartační návrh, který obsahuje seznamy písemností, které mají být archivovány a určení uchovatele těchto písemností. Při předání písemností uchovateli, přecházejí veškeré archivní povinnosti na uchovatele Je dobré jako uchovatele určit některou ze spisoven, kterým bylo na doporučení státního oblastního archivu vydáno oprávnění k provozování činnosti.

Likvidátor by neměl podcenit čas potřebný k vypořádání písemností likvidované organizace, a to z důvodu její časové i fyzické náročnosti, kdy je třeba této činnosti věnovat již při sestavování plánu likvidace náležitý prostor.

1.2.7 Ukončení likvidace

Po výše uvedených krocích procesu likvidace likvidátor přistoupí k závěrečným úkonům ukončení likvidace, které se sestávají z následujících kroků:

1. Po uhrazení všech závazků včetně odměny likvidátora, daní apod. se odvede likvidační zůstatek podle pokynu vlastníka.
2. Zruší se bankovní účty.
3. Zpracuje účetní závěrka k datu ukončení likvidace (u této závěrky je předpokládán nulový stav celkových aktiv i pasiv).
4. V případě povinnosti ověření účetní závěrky auditorem se tato závěrka předloží auditorovi k ověření.

5. Vyzve se finanční úřad, příslušná správa sociálního zabezpečení a příslušné zdravotní pojišťovny k vyjádření jejich souhlasu s výmazem z obchodního rejstříku.
6. Zpracuje se závěrečná zpráva likvidátora pro společníky.
7. Uloží se zbytek spisových materiálů uchovateli.
8. Podá se návrh na výmaz společnosti z obchodního rejstříku

Závěrečná zpráva o likvidaci podniku

Tato zpráva shrnuje výsledky činnosti likvidátora. Zpráva obsahuje stručné zhodnocení průběhu a výsledků likvidace a komentář k účetní závěrce. Pokud nemohly být uspokojeny některé nároky, musí být ve zprávě podrobně komentovány spolu se způsobem jejich právního a finančního zajištění. Ve zprávě musí být rovněž uvedeno, kde je archivována spisová agenda a účetní dokumentace a dohoda o uložení je k této zprávě přikládána. Součástí závěrečné zprávy je též návrh na výmaz společnosti z obchodního rejstříku, který předloží likvidátor příslušnému soudu.

Na základě zprávy likvidátora, popř. zprávy auditora a stanoviska finančního úřadu vydají vlastníci společnosti souhlas s podáním návrhu na výmaz z obchodního rejstříku. Funkce likvidátora končí až pravomocným rozhodnutím soudu o výmazu společnosti z obchodního rejstříku.

1.3 Personální a sociální aspekty v průběhu likvidace

Pulsující život každé firmy zajišťují její zaměstnanci. Každý zaměstnanec disponuje určitými vlastními způsobilostmi – odbornými, sociálními a osobnostními.

Personální management, který ve spolupráci s veškerým managementem firmy (zejména pak s managementem liniovým) usiluje v předstihu o zajištění současné i budoucí konkurenceschopnosti sociálního subsystému organizace, vyhledává zaměstnance, kteří jsou nositeli uvedených způsobilostí. Zjišťuje potenciál zaměstnanců, identifikuje talenty, připravuje rezervy pro klíčové pozice a usiluje o co nejefektivnější využívání a rozvíjení požadovaných způsobilostí všech zaměstnanců v zájmu organizace.[16]

Po mnohaletém fungování organizace dochází k tomu, že firma disponuje větším či menším množstvím zaměstnancům s poměrně širokým portfóliem jejich schopností, znalostí, dovedností a postojů, které se po likvidaci firmy stanou součástí konkurenčního prostředí na trhu práce.

Při likvidaci větších podnikatelských subjektů, u kterých není v silách jednoho odborníka (likvidátora) samostatně likvidovat danou společnost, je doporučeno sestavení likvidačního týmu. Likvidační tým tvoří likvidátor zpravidla ze stávajících pracovníků likvidované společnosti, kteří jsou znalí chodu a provozu daného podniku. V rámci práce v likvidačním týmu jsou zpravidla likvidátorem přizvání i externí poradci v právní a ekonomické oblasti. V takovém případě bývá častým typem pracovně právního vztahu dohoda o pracovní činnosti. V této dohodě musí být sjednán druh práce, odměna, rozsah

[16] BARTÁK, J. *Quo vadis personalistiko*? Praha: Alfa Nakladatelství s.r.o., 2010. 114 s. ISBN 978-80-87197-35-6. s 18.

pracovní doby a doba na kterou se dohoda uzavírá. Může být i dohodnut způsob ukončení dohody, pokud nebyl výslovně sjednán, může dát kterýkoliv z účastníků výpověď s patnáctidenní výpovědní dobou.[17]

Strukturu likvidačního týmu by měl likvidátor zvolit tak, aby za každou oblast činnosti podniku byl v týmu účasten alespoň jeden odborník. Je účelné tedy do týmu zařadit účetní, osoby odpovědné za skladovou evidenci a řízení zásob, techniky pověřené správou dlouhodobého hmotného majetku, právníka a osoby odpovědné za evidenci a správu společnosti. Důležité je stanovení a dodržování pravidelných porad k projednání jednotlivých kroků likvidace a vyhodnocení postupu likvidace.

V rámci likvidačního týmu je též doporučeno, aby likvidátor určil dílčí komise likvidačního týmu, a to zejména komise pro provedení inventur majetku a závazků, komise pro vyřazování dlouhodobého a drobného investičního majetku, které navrhnou a realizují způsob jejich vyřazení, komise pro likvidaci škod, komisy pracovně-právní, komisy pro přípravu likvidačních projektů.

1.3.1 Personální aspekty v průběhu likvidace

Účastníky pracovně právního vztahu jsou zaměstnanci a zaměstnavatelé. Vedoucími zaměstnanci obchodní společnosti jsou zaměstnanci, kteří jsou na jednotlivých stupních řízení zaměstnavatele oprávněni stanovit a ukládat pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny.[18]

---

[17] DĚDIČ, J. a kol. *Učebnice práva.* Praha: Prospektrum, spol. s r.o. 278 s. ISBN 80-7175-006-9. 190 s.

[18] KUBÍNKOVÁ, M.; STRÁNSKÝ, J. *Základy teorie práva a pracovní právo.*

Za likvidovaný podnik přebírá likvidátor závazky z pracovních smluv, případně závazky plynoucí z kolektivní smlouvy. Po personálním auditu který by měl poskytnout podklady k formulování činností, jenž budou ve firmě v průběhu likvidace probíhat a současně obsahuje či může obsahovat změny popisů pracovních míst včetně struktury zaměstnanců, kteří budou v procesu likvidace společnosti uvedené činnosti zajišťovat, až do jejího úplného zrušení. Z auditu také vychází plán propouštění zaměstnanců. Pokud dochází ke změnám popisu pracovních pozic nebo jiným změnám pracovního týmu, je nutné změnit i praconí náplně. Tyto změny sebou někdy nesou nutnost úpravy mezd zaměstnanců, které jsou sjednány buď na základě pracovní smlouvy nebo platového výměru. Výše mzdy by však měla být se zaměstnancem projednána předem.

V případě řešení jakýchkoliv pracovních změn je nutné tyto změny včas projednat s příslušnou odborovou organizací (případně více organizacemi zde působícími). Konkrétní vyjednávání se v praxi řídí zněním uzavřené kolektivní smlouvy, jejíž právní rámec upravuje § 22 až 29 zákoníku práce.

Po personálním auditu nastává příprava nepopulární fáze propouštění pracovníků. V této fázi bývají personální manažeři opravdu v nezáviděníhodné situaci, Není divu, že hledají východisko a pomoc u poradenských a vzdělávacích institucí. Poptávka po radách, jak zvládnout propouštění, ovlivňuje strukturu nabídek poradců a trenérů personalistů a HR manažerů. Mizí v nich cafeteria systémy, benefity, zaměstnanecké výhody, zato se roztrhl

---

Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2009. 160 s. ISBN 978-80-86723-83-9. 78 s.

pytel s nabídkami typu „jak zvládnout právně čistě a pokud možno lidsky propouštění.[19]

V procesu likvidace je likvidátor oprávněn dát výpověď z důvodu tzv. organizačních změn podle zákoníku práce. V písemné výpovědi je nutno uvést, že jde o ukončení pracovního poměru v důsledku organizační změny, zrušení podniku – likvidace. V tomto případě je tříměsíční výpovědní lhůta, která počíná běžet od prvého dne následujícího měsíce po doručení výpovědi pracovníkovi. Pracovníci v takovém případě mají podle zákona č.262/2006 Sb. nárok na odstupné ve výši tříměsíčního průměrného výdělku. Odstupné musí být vyplaceno v nejbližším výplatním termínu po skončení pracovního poměru. Výpověď je jednostranný právní akt, takže její odmítnutí ze strany pracovníka nemá žádný právní význam. Je však nezbytné, aby výpověď byla pracovníkovi doručena v písemné formě a do vlastních rukou. Za doručenou se výpověď považuje i v případě, že pracovník převzetí odmítl. Což musí být zaznamenáno v protokolu, nebo že ji poště vrátila jako nedoručitelnou. U vedoucích pracovníků, jejichž pracovní poměr vzniká jmenováním, nemusí zaměstnavatel odvolání zdůvodnit. Aby bylo platné, musí být písemné a doručeno odvolanému.[20]

V případě likvidace podniku lze dát výpověď i zaměstnancům, na které by se jinak vztahoval tzv. zákaz výpovědi podle § 53 zákoníku práce. Tato výjimka je výslovně uvedena v § 54 zákoníku práce. S těmito kategoriemi pracovníků (např. Mateřská dovolená je též možno ukončit pracovní poměr až v závěru likvidace, neboť orgány sociálního zabezpečení, na které přechází povinnost

[19]BARTÁK, J. *Quo vadis personalistiko*? Praha: Alfa Nakladatelství s.r.o., 2010. 114 s. ISBN 978-80-87197-35-6.s 84.

[20] VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kolektiv. *Podnikání malé a střední firmy*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2005. 304 s. ISBN 80-247-1069-2. 154 s.

vyplácet dávky sociálního zabezpečení, často trvají na tom, že pokud podnik existuje, přísluší tato povinnost jemu.[21]

Dojde-li však k hromadnému propouštění zaměstnanců podle § 62 odst. 1, je zaměstnavatel povinen o svém záměru včas, nejpozději však 30 dnů předem, písemně informovat odborovou organizaci nebo radu zaměstnanců, sdělit jim důvod, počet i profesní složení propouštěných, době propouštění, odstupném a o hlediscích navržených pro výběr zaměstnanců, kteří mají být propuštěni. Povinností zaměstnavatele je prokazatelně doručit místně příslušné krajské pobočce Úřadu práce zprávu o svém rozhodnutí o hromadném propouštění a o výsledcích jednání s odborovou organizací a s radou zaměstnanců. Ve zprávě je povinen dále uvést celkový počet zaměstnanců a počet a profesní složení zaměstnanců, jichž se hromadné propouštění týká.[22]

Pokud není u zaměstnavatele žádná odborová organizace ani rada zaměstnanců, musí zaměstnavatel plnit povinnosti uvedené v § 62 zákoníku práce vůči každému zaměstnanci. Pracovní poměr hromadně propouštěného zaměstnance skončí výpovědí nejdříve po uplynutí doby 30 dnů po sobě jdoucích od doručení písemné zprávy zaměstnavatele příslušnému úřadu práce, ledaže zaměstnanec prohlásí, že na prodloužení pracovního poměru netrvá.[23] Toto však neplatí v případě, že už bylo vydáno rozhodnutí o úpadku zaměstnavatele. Zde je názorně vidět, že rozhodnutí managementu ke včasnému zrušení obchodní společnosti formou likvidace, je k vlastním

---

[21] PELIKÁN, V. *Likvidace podniku.* Praha: Grada Publishing, 2011. 110 s. ISBN 978-80-247-3338-8. 56 s.

[22] JAKOUBKA, J.; SCHMIED, Z.; TRYLČ, L. *Zákoník práce 2012, shrnutí změn k 1.lednu 2012*. Olomouc: Anag, spol. s r.o. 2012. 159 s. ISBN 978-80-7263-709-6. 35 s.

[23] KUBÍNKOVÁ, M.; STRÁNSKÝ, J. *Základy teorie práva a pracovní právo.* Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2009. 160 s. ISBN 978-80-86723-83-9. 109 s.

kolegům zaměstnancům rozhodnutím správným a odpovědným i ze sociálního hlediska.

V praxi může nastat řada nečekaných situací, které musí v rovině pracovně právních problémů likvidátor řešit. Jedním z nich je i problém řešení pohledávek za zaměstnanci, které společnosti vyplývají zejména z poskytnutých půjček, spáchaných škod na majetku atd. Tyto závazky zaměstnanců se dnem zrušení společnosti stávají pohledávkami likvidátora a není li dohodnuto jinak stávají se splatnými. V případě poskytnutých půjček (např. půjčka zaměstnanci na pořízení bytu) nelze vždy předpokládat, že pracovník bude schopen v době do skončení likvidace svému závazku dostát. Je tedy účelné, aby se likvidátor pokusil tyto pohledávky postoupit jiným právním subjektům, například bankám. Při větším počtu zaměstnanců je účelné, aby likvidátor sestavil plán propouštění zaměstnanců, kde je třeba kontrolovat postup dle tohoto plánu, podávání výpovědí, dodržení lhůt. Likvidátor musí zabezpečit, aby plán pro propuštění zaměstnanců byl úplný, to znamená, že nesmí opomenout zaměstnance, kteří v době likvidace jsou pouze v evidenčním stavu (vojenská základní služba, mateřská dovolená, apod.).

V případech existence dohod o provedení práce a dohod o pracovní činnosti je třeba, aby likvidátor tyto smluvní vztahy ihned vypověděl, pokud se nejedná o dohody týkající se likvidačních prací.

Při každém ukončení pracovního poměru, by měl odcházející pracovník obdržet potvrzení o zaměstnání – tzv. zápočtový list. Zaměstnavatel ho musí vydat ve všech případech skončení pracovního poměru. Jde o velmi důležitý doklad, který obsahuje údaje o zaměstnání a o době jeho trvání, o druhu konaných prací, dosažené kvalifikaci, vymezuje skutečně odpracovanou dobu,

ale především údaje o započitatelné době zaměstnání v I. A II. pracovní kategorii za dobu před 1. lednem 1993 pro účely důchodového pojištění.

1.3.2 Sociální aspekty v průběhu likvidace

Žijeme v dynamické době plné rychlých proměn společnosti. Mění se status, politická a ekonomická moc řady jednotlivců i skupin. Tato moc je velmi často spjata s profesním životem občanů. S postupem globalizace jsme často svědky toho, že se nadnárodní firma, mající pobočku například v České republice rozhodne, že zdejší závod zavře a zaměstnance z větší části propustí a pouze malé části dá možnost pracovat v nově otevřené pobočce například v Rumunsku, kde je pracovní síla i další vstupy daleko levnější. Dochází přitom k pohybu jedinců a skupin z jednoho socioekonomického prostředí do druhého a pro takový pohyb se používá termín sociální mobilita. Vertikální mobilita představuje pohyb vzhůru (ti co nabývají vlastnictví, příjem nebo společenský statut jsou vzestupně mobilní) a dolů (ti kdo se pohybují opačně – sestupně mobilní). V moderní společnosti se setkáváme také se značnou mobilitou laterální čili horizontální, tj. přesuny do jiných čtvrtí, měst nebo oblastí. Vertikální a laterální mobilita se často kombinují. Například u zaměstnance obchodní firmy může být povýšení spojeno s přechodem do pobočky působící v jiném městě nebo dokonce v jiné zemi.[24]

S likvidací obchodních společností je vždy spojený problém, jenž se týká propouštění jejich zaměstnanců, což může do značné míry změnit sociálního postavení většiny z nich. Firemní kultura obchodních společností se postupně mění a to v praxi znamená, že podniky praktikují svoji sociální politiku. Znamená to, že v době, kdy dochází k propouštění, se umí postarat o své zaměstnance. Tato záležitost má neopomenutelný sociální rozměr, proto by

[24] GIDDENS, A. *Sociologie.* Praha: ARGO spol s r.o., 1999. 595 s. ISBN 80-7203-124-4. 275 s.

každý zaměstnavatel měl být schopen a ochoten poskytnout svým zaměstnancům nezbytnou pomoc.

Mělo by se stát obecným cílem každého zaměstnavatele projevit ochotu poskytnout svým zaměstnancům nezbytnou pomoc. Především jde o podporu schopnosti zaměstnanců potřebných k uplatnění se na trhu práce. Čili podpora těch přístupů, které nepředstavují pouze jednorázovou pomoc, ale pomoc komplexní. Aby například podnik svému propouštěnému zaměstnanci zajistil průběžné školení a spolupráci s různorodými subjekty na trhu práce, a také aby zaměstnavatel své zaměstnance o propouštění informoval s dostatečným předstihem. To všechno dohromady tvoří takzvanou společensky odpovědnou formu přístupu k zaměstnancům, která v případě příchodu nenadálých ekonomických změn pomáhá řešit či alespoň zmírnit přicházející sociální dopady.

Z výše uvedených důvodů dochází u zodpovědných zaměstnavatelů stále častěji k činnosti, která se nazývá outplacing. Jde o pomoc propuštěným zaměstnancům v praktické rovině, kdy je s odbornou péčí sestavován profesionální životopis, jsou vytipovány obory a profese, které se po stránce odborné způsobilosti a kompetencí pro zaměstnance nejlépe hodí, a za pomoci odborníků jsou připravováni na vstupní pohovory, které je budou u jejich potenciálních zaměstnavatelů čekat, čímž se zvýší jejich šance na úspěch při ucházení se o nové pracovní místo.

Aby stát pomohl řešit sociální situaci nezaměstnaných, ale aby současně také umožnil stávajícím podnikům zaměstnat nové pracovníky, vytvořil pro ně pobídkový program, který jim finančně přispívá na vytvoření nového společensky účelného pracovního místa. Společensky účelné pracovní místo je nové pracovní místo, které zaměstnavatel zřizuje na základě písemné dohody s

úřadem práce a obsazuje je uchazeč o zaměstnání, kterým nelze jinak zajistit zaměstnání.[25]

Pracovní trh je spojen s tržní ekonomikou, v které je, stejně jako výrobky a služby, prodávána a kupována i práce (pracovní smlouvy a mzdy jsou směňovány za čas a kvalifikaci pracovníků).[26] Tato základní premisa platí v jakémkoliv státu s tržní ekonomikou. Z tohoto důvodu by si každý pracovník měl uvědomit, co přispěje k jeho větší atraktivitě, pokud bude na tomto trhu nabízet svoje schopnosti, znalosti a dovednosti. S každým sebevzděláním, zvýšením si kvalifikace a nabytím dalších klíčových kompetencí si snadněji najde práci, která ho bude uspokojovat, která mu zajistí sociální jistoty, a která mu potvrdí jeho společenský statut.

V souvislosti s propouštěním z práce, má každá skupina zaměstnanců své specifické sociální problémy. Zkusme se na to podívat z pohledu věkové struktury těchto pracovníků. Nezbývá než konstatovat, že příslušníci nejstarší věkové skupiny nad padesát let nemají v korporátní sféře téměř šanci získat pracovně atraktivní místo. Jedinou útěchou jim snad může být, že již nemusí ve většině případů splácet drahé hypotéky a půjčky, takže pokud získají méně placené pracovní místo, neupadají do výrazně horší sociální situace.

Zástupci střední generace jsou na tom lépe, pokud hovoříme o jejich uplatnění na trhu práce, protože již disponují nabytými pracovními zkušenostmi, odbornými znalostmi, pracovní neopotřebovaností a zdravotní způsobilostí. Celospolečenské změny však vyžadují, aby častěji než dřív cestovali za takovou prací, která jim přinese dostatečnou odměnu za práci k tomu, aby

[25] DĚDIČ, J. a kol. *Učebnice práva.* Praha: Prospektrum, spol. s r.o. 278 s. ISBN 80-7175-006-9. 194 s.

[26] MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém.* Praha: Sociologické nakladatelství, 1994. 141 s. ISBN 80-901424-9-4. 48 s.

dokázali ekonomicky zabezpečit jejich rodinu a tím udrželi její sociální postavení.

Zvláštní situace je u mladých lidí, kteří opouští své původní rodiny a osamostatňují se. Mladý člověk při vstupu do ringu profesního uplatnění se setkává s několika významnými změnami. Vedle změny ve vnímání své pozice ve skupině a změny v životním rytmu, dochází také ke změně ve vnímání svého postavení a své hodnoty, kdy mladý člověk není ve svém výkonu poměřován ve svém výkonu symbolickým ohodnocením, ale skutečnou odměnou za práci, zde často dochází k rozporu mezi tím, co se mu dostalo jako součást informační výbavy v rámci profesní přípravy a tím, jaká je realita. Častým výsledkem je vysoká míra frustrace, kterou mladí dospělí řeší jakoby průzkumem trhu prácePo první negativní zkušenosti – tedy pokud nemají přichystáno místo za odpovídající odměnu v rodinné firmě – mapují pozitiva a negativa všech dostupných organizací s možnostmi zaměstnání.[27]

Část propouštěných zaměstnanců přes veškerou poskytovanou péči svého bývalého zaměstnavatele nenachází vhodnou práci a stává se buď na krátkou či dlouhou dobu klientem místně příslušného pracovního úřadu. Mnozí lidé v produktivním věku se přímo děsí myšlenky na to, že by mohli skončit na úřadu práce. Ti proaktivní nespoléhají na cizí pomoc, ale sami iniciativně hledají možnosti svého dalšího pracovního uplatnění.

Být nezaměstnaným a tím pádem být i člověkem závislým na podpoře je náročné jak ze sociálního, tak i z psychologického hlediska. Málokterý člověk, který celý život pracoval, a najednou přijde o práci, se bude chlubit tím, že je na podpoře. To je totiž všeobecně považováno za zdroj hanby, takže se většina

[27] FARKOVÁ, M. *Vybrané kapitoly z psychologie.* Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2008. 335 s. ISBN 978-80-86723-64-8. 198 s.

lidí snaží z této situace pokud možno uniknout. S nezaměstnaností je spojován negativní společenský status, který je nezaměstnanými velmi často vnímán jako stigma, které je diskredituje. Z toho důvodu řada osob po ztrátě zaměstnání manipuluje s informacemi tak, aby nebyli jako nezaměstnaní identifikováni.

Často se v tisku píše o nezaměstnaných, ale za ty nemohou být považováni všichni lidé, kteří nepracují. Mnozí lidé, kteří jsou registrováni jako nezaměstnaní, totiž vykonávají nejrůznější formy produktivní práce (opravují či udržují své obydlí, starají se o svůj sad či jiné pozemky). Řada osob také pracuje na částečný úvazek nebo přijímá placená zaměstnání jen sporadicky a důchodci, kteří nepracují, se mezi nezaměstnané nepočítají.

Mnozí ekonomové se domnívají, že standardní ukazatele nezaměstnanosti by měly být doplněny o dva další údaje. Jedním z nich jsou „pracovníci bez perspektivy", kteří by rádi pracovali, ale už nevěří, že práci najdou, a tak ji přestávají hledat. „Osoby pracující nedobrovolně na částečný úvazek" by daly přednost práci na plný úvazek, ale nemohou ji najít.[28]

Pokud pracovník přijde o práci, tak to velmi často vede k jeho sociální izolaci. Právě sociální izolace je příčinou ztráty či přerušení značného počtu sociálních kontaktů, které nejde rovnocenně nahradit sociálními kontakty, jenž má nezaměstnaný ve svém bezprostředním okolí. Mezi jeho bezprostřední okolí se počítají především jeho rodina a přátelé. Výzkumy dokazují, že tím významně dojde ke snížení počtu sociálních styků ve vztahu k širšímu okolí, tak v některých případech i uvnitř svých rodin. Po ztrátě zaměstnání se nezaměstnaní vyhýbají nejen kontaktům se zaměstnanými, ale i s ostatními nezaměstnanými,

[28] GIDDENS, A. *Sociologie*. Praha: ARGO spol s r.o., 1999. 595 s. ISBN 80-7203-124-4. 327 s.

protože styk s nimi působí depresivně. Do tohoto typu izolace se jedinci a rodiny dostávají postupně, tak jak s prodlužováním období nezaměstnanosti sklouzávají do stále pasivnějších životních strategií.[29]

Největším problémem pro společnost jsou dlouhodobě nezaměstnaní občané, kteří by sice pracovat chtěli, ale práci se jim nedaří najít. Důvody jejich nezaměstnanosti jsou různé, nejčastěji se jedná o zdravotně postižené, lidé s věkem nad padesát let, lidé z oblasti, která se dlouhodobě potýká s problémem strukturálních změn či z oblasti, kde je sama o sobě vysoká nezaměstnanost, jako jsou například některé příhraniční obce. V každém případě dlouhodobá nezaměstnanost přináší postižené osobě mnoho problémů ekonomických, psychických a sociálních. Pro dlouhodobě nezaměstnaného při hledání práce už nehrají faktory ovlivňující pracovní spokojenost (výše mzdy nebo platu, druh a charakter práce či pracovní perspektiva – kariéra) hlavní roli. Sociální situace takového člověka nakonec donutí vzít i takové pracovní místo, které mu zajistí alespoň základní ekonomické jistoty. Málokterý člověk se dokáže dlouhodobě smířit s nižší životní úrovní svojí i své rodiny, tedy s výjimkou osob, které už vícegeneračně a dopředu počítají s životem na sociální podpoře.

Pouze 12 procent osob žijících ze sociálních dávek tvrdí, že se jim „daří docela dobře.“ „Většina je taktak vyjde“ nebo „má potíže.“ Jen těžko se plánuje, spoření na budoucí výdaje nepřichází v úvahu a každý účet, který přijde, přináší starosti.[30]

---

[29] MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém.* Praha: Sociologické nakladatelství, 1994. 141 s. ISBN 80-901424-9-4. 69 s.

[30] GIDDENS, A. *Sociologie.* Praha: ARGO spol s r.o., 1999. 595 s. ISBN 80-7203-124-4. 282 s.

2. Praktický příklad zrušení společnosti s r. o. s likvidací

2.1 Popis společnosti

2.1.1 Historie společnosti

Pro praktickou demonstraci jsem v této práci zvolil společnost s ručením omezeným, kdy ekonomické skutečnosti se týkají této existující společnosti a popisovaný vývoj společnosti, její historie a průběh její likvidace vychází z informací, které jsem získal při praxi konané pro poradenskou společnost. Vlastníci společnosti si však nepřáli, aby bylo o společnosti v této práci pojednáno jako o konkrétním identifikovatelném subjektu, a tak jsem veškeré údaje, které by mohly vést k identifikaci společnosti, pozměnil.

Z hlediska dodržení povinnosti mlčenlivosti jsou v této části práce demonstrovány skutečně provedené postupy v rámci likvidace, spolu se skutečnými údaji o společnosti, kdy byla změněna veškerá identifikační data konkrétní společnosti a pro účely této práce nazývejme likvidovanou společnost „I.K.S. spol. s r. o.“

Historie společnosti

Společnost I.K.S. spol. s r. o. byla založena v roce 1996 dvěma společníky a vznikla zapsáním do obchodního rejstříku k datu 20. června 1996.

Identifikace společnosti:

Obchodní jméno společnosti: I.K.S. spol. s r.o.

Dodatek obchodního jména společnosti: „spol. s r.o.“

Identifikační číslo společnosti: 99 88 77 66

Právní forma: společnost s ručením omezeným

Druh společnosti: kapitálové společnost

Určení společníků:

Ing. Vladimír Mařík, r.č. 53 12 08 / 0000

Libor Srnka, r.č. 56 06 13 / 0000

Každý ze společníků se podílí na základním kapitálu společnosti padesáti procenty, přičemž základní kapitál společnosti, zapsané v obchodním rejstříku, činní 100.000,- Kč. Vklady obou společníků byly splaceny v plné výši, tedy každý společník splatil vklad ve výši 50.000,- Kč, na bankovní účet společnosti před zapsáním společnosti do obchodního rejstříku.

Předmět činnosti společnosti:

Společnost má jako činnost zapsanou v obchodním rejstříku tyto činnosti dle živnostenského zákona:

- Nákup zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej
- Opravy elektrických a elektronických zařízení
- Výroba termoregulačních přístrojů

Způsob jednání jednatelů za společnost:

Za společnost jedná každý z jednatelů samostatně a podepisuje se za společnost tak, že k napsanému nebo vytištěnému jménu společnosti připojí svůj podpis.

Právní statut společnosti:

Společnost I.K.S. spol. s r.o. má statut obchodní kapitálové společnosti která je založena ve formě společnosti s ručením omezeným. Společnost ručí za své závazky veškerým svým majetkem, společníci ručí za závazky společnosti do výše hodnoty jejich nesplacených vkladů. V případě společnosti I.K.S. spol. s r.o. mají společníci své vklady splaceny, v případě že některý ze společníků, kteří jsou zároveň jednateli, neporuší některé své povinnosti dané obchodním zákoníkem (především povinnost svolání mimořádné valné hromady společnosti pokud vlastní kapitál společnosti klesne pod polovinu jejího základního kapitálu) ručí za závazky společnosti v nulové výši.

Společnost byla založena za účelem podnikání a byla založena na dobu neurčitou. Společnost nevytváří stanovy a nezřizuje dozorčí radu. Společnost vytváří zákonný rezervní fond v minimální výši stanovené obchodním zákoníkem. Ve společenské smlouvě nejsou uvedeny žádné speciální ustanovení, které by upravovaly vztahy mezi společníky, mezi společností a společníky a vůči třetím osobám odlišně od právní úpravy stanovené obchodním zákoníkem. Společnost koná řádnou valnou hromadu vždy jednou ročně.

Ekonomický vývoj společnosti

Svou činnost zahájila společnost bez odkladu ihned po datu jejího založení. Hlavním předmětem její činnosti v roce jejího vzniku byly opravy elektronických zařízení (jednalo se zejména o termoregulační přístroje) a výroba termoregulačních zařízení. V dalších letech pak počala společnost obchodovat s příslušenstvím k počítačům, kdy nákup a prodej byl doplňující činností k výrobě termoregulačních zařízení. Hlavním odběratelem termoregulačních zařízení byly laboratoře nemocnic a výzkumných ústavů, kdy

v prvních třech letech byla společnost I.K.S. s.r.o. jedním z mála výrobců těchto regulačních přístrojů v jihočeském regionu.

Z výsledku hospodaření v roce 2003, 2004 a 2005 bylo patrné, že klesá provozní výsledek hospodaření v čase. Tento pokles byl zapříčiněn především zvýšením hodnoty vstupů výroby a nemožnosti projevení zvýšení vstupující ceny nákladů na výrobek do konečné ceny výrobku. Zdražování výrobků nebylo pro společnost možné z hlediska neexistence silného potenciálního tržního segmentu zákazníků. Jak již bylo uvedeno takřka sto procent odběratelů termoregulačních přístrojů tvořily nemocnice a výzkumné ústavy, kdy tyto subjekty nejsou schopny zvýšení cen akceptovat.

Dalším podstatným aspektem pro klesající tendenci provozního výsledku hospodaření byla snaha trhu s výpočetní technikou o co nejnižší ceny pro spotřebitele, a tudíž byla společnost nucena v rámci udržení tržní pozice vůči konkurenci snižovat marže na jím prodávaném zboží.

Z hlediska tématu práce – to znamená likvidace, nemá velký význam analyzovat z jakých příčin došlo k poklesu zisků společnosti a zda se této situaci dalo zabránit. Podstatný je zde fakt, že valná hromada společnosti, konaná dne 2.2.2006 rozhodla všemi hlasy svých společníků o tom, že ke dni 1.5.2006 vstoupí společnost do likvidace.

Společníci k tomuto rozhodnutí dospěli díky jejich názoru, že vzhledem ke stavu resortů jejich odběratelů (to je především zdravotnictví) a jejich kupního potenciálu a vzhledem k velké konkurenci na trhu se spotřební elektronikou není předpoklad, že by v nejbližších pěti letech společnost dosáhla kladného hospodářského výsledku. Výše vlastního kapitálu společnosti by nebyla

schopna pokrýt budoucí ztráty a ani sami společníci nebyly ochotni vkládat do společnosti další vklady nad rámec současného základního kapitálu.

K datu řádné účetní k 31.12.2005 závěrky činil vlastní kapitál společnosti mínus 13000 korun, přičemž závazky společnosti činily celkem 601 tis. Kč a účetní netto hodnota aktiv činila 588 tis. Kč.

Z výše uvedeného je zřejmé, že účetní závěrka vypovídá o stavu předlužení společnosti a statutární orgán společnosti by měl podat návrh na prohlášení konkursu. Společníci však rozhodli o tom, že se nejedná o předlužení a tudíž společnost není v úpadku, je schopna dostát svým závazkům a proto není povinna dle zákonu o konkursu a vyrovná podat návrh na prohlášení konkursu, a to z následujících důvodů:

- Hlavní závazek společnosti ve výši 524 tis. Kč je splatný až ke dni 31.12.2007
- Účetní hodnota aktiv neodpovídá jejich tržní hodnotě. Společnost vlastní nemovitost (dům v centru Č. Budějovic), která je v účetnictví vykazována v zůstatkové hodnotě 361 tis. Kč, avšak odhad nemovitosti ke dni 30.3.2005 určuje její hodnotu na 2250 tis. Kč.
- Z těchto důvodů je společnost schopna prodejem nemovitosti včas uspokojit pohledávky veškerých svých věřitelů a k datu schvalování řádné účetní závěrky, kdy valná hromada rozhodla o vstupu společnosti do likvidace, byl statutární orgán společnosti a vlastníci společnosti oprávněni prohlásit, že stav společnosti neodpovídá úpadku ani předlužení.

2.1.2 Rozhodnutí společnosti o vstupu do likvidace

Na valné hromadě společnosti I.K.S. s.r.o. konané za přítomnosti obou dvou společníků dne 2. 2. 2006, se všemi hlasy rozhodlo o zrušení společnosti s likvidací a jejímu vstupu do likvidace ke dni 1. 5. 2006. V souladu s obchodním zákoníkem byl o této valné hromadě a o rozhodnutí o zrušení společnosti pořízen notářský zápis.

2.1.3 Určení likvidátora

Likvidátorem společnosti byl vlastníky společnosti jmenován jeden ze společníků, a to Ing. Vladimír Mařík. Jako statutární orgán v souladu s obchodním zákoníkem bez odkladu podal obchodnímu rejstříku vedeným Krajským soudem v Českých Budějovicích návrh na zápis změn do obchodního rejstříku, to znamená návrh na zapsání vstupu společnosti do likvidace, jmenování likvidátora spolu s přílohou rozhodnutí o zrušení společnosti, určení likvidátora spolu s jeho podpisovým vzorem.

2.1.4 Návrh na zapsání vstupu do likvidace do obchodního rejstříku

Zápis změny do obchodního rejstříku provedl soud dne 1.5.2006 s účinností k 1.5.2006, kdy k tomuto dni vstoupila společnost do likvidace.

2.2 Mimořádná účetní závěrka společnosti a zahajovací rozvaha

2.2.1 Mimořádná účetní závěrka

Dni předcházejícímu dni vstupu do likvidace byla společnost povinna sestavit mimořádnou účetní závěrku, sestavovala tedy tuto závěrku ke dni 30.4.2006. Oproti běžné řádné účetní závěrce byla společnost povinna dle zákona o

účetnictví vyřešit tyto okruhy povinných účetních operací s přímým vlivem na daň z příjmů:

a) opravné položky

Dle zákona o daních z příjmů v platném znění se při vstupu do likvidace upraví výsledek hospodaření společnosti o zůstatky účtů opravných položek

Ke dni mimořádné účetní závěrky neměla společnost na účtech opravných položek (účty číslo 391. 191) žádný zůstatek. Proto v rámci těchto účtů nedošlo k žádným operacím a z důvodů zrušení opravných položek nebyl upravován základ daně.

b) zůstatky rezerv

Dále dle zákona o daních z příjmů v platném znění se při vstupu do likvidace upraví výsledek hospodaření společnosti o zůstatky účtů rezerv.

Před dnem mimořádné účetní závěrky měla společnost na účtu rezerv (na účtu číslo 451 – rezervy zákonné) zůstatek ve výši 40000,- Kč. Jednalo se o rezervu na opravu hmotného dlouhodobého majetku, to znamená na opravu budovy ve vlastnictví společnosti. K datu mimořádné účetní závěrky v rámci závěrkových operací společnost z důvodu budoucího neprovedení oprav tuto rezervu rozpustila záporným zaúčtováním oproti účtu nákladů, to znamená účtu 552 – tvorba zákonných rezerv. Rozpuštění této rezervy je projeveno v hospodářském výsledku společnosti ke dni ukončení činnosti a rozvaha k datu mimořádné účetní závěrky nevykazuje žádné další rezervy, společnost již nebude zůstatky rezerv dále zohledňovat ve svém daňovém přiznání k dani z příjmů.

c) přechodné účty aktiv a pasiv

Na přechodných účtech aktiv a pasiv vykazoval zůstatek pouze účet 381 – náklady příštích období ve výši 4000,- Kč, kdy se jednalo o nájemné najatého skladu, připadající na období květen 2006 až červenec 2006. Vzhledem k tomu, že předpoklad ukončení likvidace byl stanoven na 30.9.2006 neměnila společnost nijak zůstatek tohoto účtu, ani o něj neupravovala výsledek hospodaření pro účely stanovení základu daně z příjmů. Tento zůstatek časového rozlišení nákladů bude v průběhu likvidace proúčtován.

Jednatel společnosti předložil likvidátorovi účetní závěrku v podobě účetních výkazů rozvahy, výkazu zisků a ztrát a přílohy k účetní závěrce. Veškeré uvedené údaje v účetních výkazech mimořádné účetní závěrky k datu 30.4.2006 byly doloženy zůstatky jednotlivých syntetických i analytických účtů a jejich inventarizace.

Účetní výkazy k mimořádné účetní závěrce uvádím v následujícím textu a k jednotlivým položkám rozvahy a výsledovky jsou uvedena jejich analýza dle hlavní knihy, k důležitým položkám majetku pohledávek a závazků je uvedena jejich inventarizace.

Přílohu k účetní závěrce dále v textu neuvádím, neboť v účetní jednotce se v průběhu účetního období od 1.1.2006 do 30.4.2006 nevyskytly žádné neobvyklé situace, veškerý majetek a závazky jsou uvedeny v rozvaze a postupy účtování jsou v účetní jednotce standardní.

Z výše uvedeného se tedy domnívám, že uvedení textu celé přílohy k účetní závěrce by nemělo význam, avšak je třeba uvést některé skutečnosti k 30. 4. 2006 z této přílohy, které jsou dále podstatné pro likvidátora:

- zásoby účtuje účetní jednotka účetním způsobem B
- k datu mimořádné účetní závěrky byly rozpuštěny veškeré vytvořené rezervy na opravy hmotného dlouhodobého majetku
- účetní jednotka nemá žádný majetek zatížený zástavním právem
- účetní odpisy hmotného dlouhodobého majetku převyšují odpisy stanovené dle zákona o daních z příjmů o 17528,- Kč
- účetní jednotka nemá najatý žádný majetek formou leasingu
- účetní jednotka nemá žádné závazky ani pohledávky po lhůtě splatnosti.

2.2.2 Zahajovací rozvaha ke dni vstupu do likvidace

Jak bylo již uvedeno v předcházejícím textu této práce, dnem vstupu společnosti do likvidace přebírá likvidátor veškerou působnost statutárního orgánu společnosti. Mimo jiné patří mezi povinnosti statutárního orgánu také zajištění vedení účetnictví a zastupování společnosti před orgány státní správy, to je finančním úřadem, rejstříkovým soudem, správou sociálního zabezpečení atd.

Zabezpečení vedení účetnictví a odpovědnost za jeho správnost a průkaznost předpokládá, že dnem vstupu do likvidace zajistí likvidátor dodržení této povinnosti, ať již samostatně, nebo za součinnosti třetích osob. Při zajištění vedení úplného, správného a průkazného účetnictví prostřednictvím třetí osoby však padá odpovědnost stále k tíži společnosti, reprezentované likvidátorem.

Likvidátor společnosti I.K.S s.r.o. Ing. Mařík byl dle výše uvedeného povinen zabezpečit účtování v účetní jednotce. Pro samotné zahájení účtování je

potřebná počáteční rozvaha společnosti, k datu vstupu do likvidace, to je k 1.5.2006. Tato rozvaha bezprostředně navazuje na rozvahu ke dni mimořádné účetní závěrky, sestavené ke dni předcházejícímu dni vstupu do likvidace a předané bývalým jednatelem společnosti likvidátorovi.

Zůstatky všech rozvahových účtů společnosti k datu vstupu do likvidace jsou shodné se zůstatky účtů k datu mimořádné účetní závěrky k datu ukončení činnosti společnosti. Tudíž zůstatky rozvahových účtů k datu 1.5.2006 kontinuálně navazovat na zůstatky těchto účtů k 30.4.2006. Nutno jen podotknout že výsledek hospodaření za období od 1.1.2006 do 30.4.2006 bude již v zahajovací rozvaze figurovat jako výsledek hospodaření minulých let a veškeré výsledkové účty v účetnictví společnosti budou vykazovat nulový zůstatek. Dle mého názoru není třeba vzhledem ke shodnosti konečné a zahajovací rozvahy společnosti znovu v textu zobrazovat účetní výkazy, které by se od výše uvedených výkazů lišily pouze daty a ve výsledku hospodaření za běžnou činnost, přesunutého z řádku 086 rozvahy do řádku 082 – neuhrazená ztráta minulých let, vedeného však stále, až do jeho přeúčtování na účtu 431 – výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení.

Nutností však bylo, aby likvidátor pečlivě zkontroloval veškeré zůstatky jednotlivých účtů a ověřil existenci majetku, pohledávek a závazků a tak zhodnotil jejich pravdivé zobrazení v účetnictví společnosti. Správnost zůstatků si likvidátor ověřil fyzickou a dokladovou inventurou spolu s předávacími protokoly veškerého majetku, pohledávek a závazků společnosti, včetně smluv a veškerých dokladů předaných v předávacím procesu bývalým statutárním orgánem společnosti. Princip předání, inventur a inventarizací a forma předávacího protokolu je uvedena v následující kapitole.

Likvidátor nezjistil žádné rozdíly mezi existencí majetku, pohledávek a závazků společnosti a jeho vykázáním v účetnictví. Struktura členění jednotlivých skupin účtů i jejich analytické evidence, používaná společností před ukončením činnosti, plně vyhovuje i procesu likvidace, proto likvidátor tuto strukturu ponechal, nevytvářel ani nerušil žádné účty, ani jejich analytiky a pokračoval ve zvolených postupech účtování účetní jednotkou před ukončením její činnosti

2.3 Předání majetku likvidátorovi a předávací protokol

Ke dni vstupu do likvidace převzal likvidátor veškerý majetek, pohledávky, závazky, ocenitelná práva, doklady a smlouvy společnosti, zastoupené jejím jednatelem, to je bývalým statutárním orgánem Liborem Srnkou.

Níže je rámcově uvedeno, co, kromě dále uvedeného výčtu předaných věcí a dokumentů, předávací protokol obsahoval. Předávací protokol a veškeré jeho součásti musí být opatřeny podpisy předávajícího a přebírajícího ke dni předání.

Mimo jmenovitě uvedeného seznamu předaných věcí a jejich ocenění předávací protokol obsahuje tyto jednotlivé části:

- Jméno a postavení předávajícího, kterým je p. Libor Srnka, jednatel společnosti
- Jméno a postavení komu se uvedené věci předávají, to je likvidátora Ing. Maříka.
- Pracovně právní agenda k 30.4.2006 (uvedeno níže).
- Mimořádná účetní závěrka ke dni ukončení činnosti společnosti, to je k 30.4.2006 (rozvaha uvedena v uvedena v příloze).
- Inventurní soupisy (uvedeno níže).
- Přehled mimoúčetních aktiv (uvedeno níže).
- Přehled archiválií (uvedeno níže).

Pracovně právní agenda k 30.4.2006

V této části předávacího protokolu je uveden úplný výčet pracovně-právních vztahů, platných k datu ukončení činnosti společnosti, spolu s jejich popisem.

K datu ukončení činnosti společnost zaměstnávala jednoho zaměstnance p. Daniela Dvořáka, r.č. 121269/0000, bytem Nová ul. 1, České Budějovice. Ve společnosti I.K.S. s.r.o. je zaměstnanec Dvořák zaměstnán od 1.6.1997. V současné době činí výměr jeho základní mzdy Kč 9700,-. Zaměstnanec není k datu 1.5.2006 v pracovní neschopnosti, nepobírá žádné dávky ze sociálního zabezpečení, je svobodný, bezdětný a podepsal prohlášení k dani z příjmů ze závislé činnosti.

Součástí pracovně právní agendy jsou osobní karty a mzdové listy zaměstnance, evidenční list důchodového pojištění, přehledy podané OSSZ a VZP, pracovní smlouva, platební výměr a prohlášení k dani ze příjmů ze závislé činnosti.

K okresní správě zdravotního zabezpečení ani k Všeobecné zdravotní pojišťovně nemá společnost ke dni 30.4.2006 žádné splatné závazky.

Inventurní soupisy

Samostatnou část předávacího protokolu tvoří inventurní soupisy majetku a inventarizační soupisy pohledávek a závazků. Likvidátor provedl jak fyzickou tak dokladovou inventuru těchto soupisů a nezjistil rozdíl mezi fyzickým stavem, stavem v soupisech a účetním stavem. Toto zjištění potvrdil likvidátor přímo na těchto soupisech svým podpisem.

Tab. 1: Inventurní soupis drobného dlouhodobého nehmotného majetku

Inv.č.	název DDNM	evidován	Pořizovací	odpisy		Zůstatkovácena	
		na účtě	cena	účetní	daňové	účetní	daňová
NM001	MS WINDOWS OEM	018.000	5 200,00	5 200,00	5 200,00	0,00	0,00
NM002	MS OFFICE	029.000	12 000,00	12 000,00	12 000,00	0,00	0,00

Tab. 2: Inventurní soupis drobného dlouhodobého hmotného majetku

Inv.č.	název DDHM	evidován na účtě	počet kusů	Pořizovací cena / jedn	Pořizovací cena celkem	odpisy %	
						účetní	daňové
DKP01	Fax - CANON	028.000	1	7 094,00	7 094,00	100,00	100,00
DKP02	Kopírka META	028.000	1	18 000,00	18 000,00	100,00	100,00
DKP03	Psací stůl	028.000	2	4 500,00	9 000,00	100,00	100,00
DKP04	Kncl židle	028.000	2	2 600,00	5 200,00	100,00	100,00
DKP05	Sedací souprava + stolek	028.000	1	14 000,00	14 000,00	100,00	100,00
DKP06	Skříňka	028.000	2	2 300,00	4 600,00	100,00	100,00
CELKEM:					57 894,00		

Tab. 3: Inventurní soupis dlouhodobého hmotného majetku

Inv.č.	název DHM	evidován na účtě	Pořizovací cena	odpisy		Zůstatkovácena	
				účetní	daňové	účetní	daňová
IM001	Os. automobil mazda 626	022.100	371 000,00	371 000,00	371 000,00	0,00	0,00
IM002	PC Digital PI 130	022.200	56 300,00	56 300,00	56 300,00	0,00	0,00
IM003	HP III LJ	022.200	19 600,00	19 600,00	19 600,00	0,00	0,00
IM004	PC Compaq	022.200	26 351,00	26 351,00	26 351,00	0,00	0,00
IM005	Budova B.Smetany 20	021.000	386 248,00	35 426,00	31 845,00	350 822,00	354 403,00

Tab. 4: Inventurní soupis materiálu na skladě.

Inv.č.	název materiálu	evidován na účtě	počet kusů	Pořizovací cena / jedn	Pořizovací cena celkem	korekce	
						účetní	daňové
1	Regulátor trx15	112.000	5	895,60	4 478,00	0,00	0,00
2	Chladnička Zanussi	112.000	2	5 998,00	11 996,00	0,00	0,00
3	Obvod rtz 32-14	112.000	5	1 234,00	6 170,00	0,00	0,00
4	Drát 4.0	112.000	3	421,00	1 263,00	0,00	0,00
5	čelní panel regulace	112.000	5	812,00	4 060,00	0,00	0,00
6	Termostat	112.000	2	78,50	157,00	0,00	0,00
CELKEM:					28 124,00		

Tab. 5: Inventurní soupis zboží na skladě.

Inv.č.	název zboží	evidován na účtě	počet kusů	Pořizovací cena / jedn	Pořizovací cena celkem	korekce	
						účetní	daňové
1	Multi.m. speaker SATA	132.000	8	296,00	2 368,00	0,00	0,00
2	Monitor BULL 17"	132.000	2	13 998,00	27 996,00	0,00	0,00
3	Klávesni CZ - Noname	132.000	6	347,00	2 082,00	0,00	0,00
4	Diskety 3,5" - Verbatime	132.000	210	9,40	1 974,00	0,00	0,00
CELKEM:					34 420,00		

Tab. 6: Inventurní soupis pohledávek.

č. dokl.	odběratel	evidován	splatnost	Nominální	Neuhrazená	korekce	
		na účtě	dne	cena pohl.	část. pohl.	účetní	daňové
FV05299	MEDIA DATA s.r.o.	311.000	18.10.1999	36 800,00	36 800,00	0,00	0,00
FV05399	Nemocnice ČB	311.000	18.10.1999	31 600,00	31 600,00	0,00	0,00
FV05599	Nemocnice Písek	311.000	20.10.1999	12 300,00	12 300,00	0,00	0,00
FV03498	Diadent s.r.o.	311.000	13.6.1998	63 000,00	63 000,00	0,00	0,00
FV04999	NOPOSAN a.s.	311.000	2.10.1999	6 100,00	6 100,00	0,00	0,00
FV01599	Starlet s.r.o.	311.000	16.3.1999	2 500,00	2 500,00	0,00	0,00
CELKEM:					152 300,00		

Tab. 7: Inventurní soupis závazků.

č. dokl.	věřitel	evidován	splatnost	Nominální	Neuhrazená	korekce	
		na účtě	dne	cena pohl.	část. pohl.	účetní	daňové
FD03499	Stavitelství Novák	321.000	20.10.1999	125 000,00	125 000,00	0,00	0,00
FD03699	Tesla a.s.	321.000	5.10.1999	14 650,00	14 650,00	0,00	0,00
	OSSZ	336001	12.10.1999	2 550,00	2 550,00	0,00	0,00
	VZP	336.001	12.10.1999	1 013,00	1 013,00	0,00	0,00
	Změstnanec Dvořák	331.000	12.10.1999	6 315,00	6 315,00		
	Půjčka - jistina	325.001	31.12.2000	400 000,00	400 000,00	0,00	0,00
	Půjčka - úrok	325.002	31.12.2000	135 128,60	135 128,60	0,00	0,00
CELKEM:					684 656,60		

K veškerým předaným věcem likvidátorovi si likvidátor vyžádal doklady o jejich nabytí u pohledávek doklady o jejich vzniku, to je smlouvy a ostatní podpůrné dokumenty osvědčující jejich existenci. Důležité informace ke složkám majetku a závazkům, neuvedené v účetnictví ani v inventurních soupisech

Likvidátorovi byly dále předány informace o významných skutečnostech k předávaným věcem.

a) Hodnota budovy zanesené v účetnictví firmy za 386248,- Kč je odlišná od její hodnoty skutečné, znalecký posudek k nemovitosti vykazuje její hodnotu ve výši 2250 tis Kč.

b) Na společnost Diadent s.r.o. za níž má likvidovaný podnik pohledávku ve výši 63000,- byl podán návrh na prohlášení konkursu.

c) Společnost I.K.S. nemá žádné závazky po lhůtě splatnosti vůči státu ani zdravotním pojišťovnám.

Likvidátor dále převzal veškeré doklady společnosti, které podléhají archivní povinnosti.

2.4 Plán likvidace

Po předání majetku, závazků, pohledávek, smluv a ostatních dokladů likvidátorovi přistoupil likvidátor k sestavení plánu likvidace, který předložil vlastníkům společnosti ke schválení. Plán likvidace byl schválen bez výhrad.

Předání a převzetí podniku

V této části likvidátor uvedl termín předání, to je den 1.10.2006, kým a kde je majetek předáván a za jaký časový úsek bude předání vykonáno, to je v jeden kalendářní den 1.10.2006.

Sestavení úvodní rozvahy

Zde likvidátor uvedl termín pro sestavení úvodní rozvahy podniku, to je do 15.5.2006, kdo je za sestavení odpovědný (odpovědnost za správnost, úplnost a včasnost sestavení ponechal likvidátor sobě).

Řešení pracovně právních záležitostí

Ke dni vstupu do likvidace má společnost jednoho zaměstnance, pana Daniela Dvořáka. Likvidátor předpokládá propuštění pana Dvořáka v co nejbližším možném termínu. Pokud nebude možná se zaměstnancem dohoda, bude mu dne 1.6.2006 předána výpověď z důvodu likvidace společnosti, a to v souladu s zákoníkem práce.

Pokud dojde k dohodě se zaměstnancem o okamžitém ukončení pracovního poměru, bude zaměstnanci vyplacena odměna ve výši dvojnásobku jeho průměrné mzdy a odstupné ve výši trojnásobku jeho průměrné mzdy.

Pokud k dohodě nedojde, bude pracovní poměr ukončen uběhnutím výpovědní lhůty a zaměstnanci bude vyplaceno odstupné ve výši trojnásobku jeho průměrné mzdy.

Vzor výpovědi podle § 52 písm. a) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce

Daniel Dvořák, Nová ulice 1, České Budějovice

V Českých Budějovicích dne: 1.6.2006

Věc: Výpověď z pracovního poměru z důvodu zrušení zaměstnavatele (likvidace společnosti).

Vážený pane,

sdělujeme Vám, že s Vámi rozvazujeme pracovní poměr z důvodu zrušení zaměstnavatele (likvidace společnosti) podle § 52 písm. a) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce. Zákonná výpovědní doba činí dva měsíce a začíná běžet od prvního dne měsíce následujícího po doručení této výpovědi. V souladu se zákoníkem práce máte právo na odstupné, a to ve výši trojnásobku průměrné mzdy.

Děkujeme za Vaši práci vykonanou pro naši společnost I.K.S. spol. s.r.o.

S úctou Ing. Vladimír Mařík, likvidátor společnosti I.K.S. spol. s.r.o. v likvidaci

…….

podpis, razítko zaměstnavatele

Zaměstnanec převzal výpověď:

podpis……., *datum*……..

nebo

zaměstnanec odmítl převzít výpověď:

podpis svědka odmítnutí …….. datum ……..

Potvrzení o zaměstnání

Pracovníkovi, kterému byla dána výpověď, zaslal likvidátor společnosti ing. Vladimír Mařík potvrzení o zaměstnání (zápočtový list), ve kterém bylo uvedeno:

- že se jednalo o pracovní poměr na dobu neurčitou s datem jeho ukončení
- druh konané práce
- dosažená kvalifikace
- odpracovaná doba pracovníka
- údaje o výši průměrného výdělku
- důvod výpovědi – likvidace obchodní společnosti

Dále bylo pracovníkovi vystaveno pracovní hodnocenié, které objektivně zhodnotilo jeho působení u firmy. Vyzdvihlo jeho kvality a zároveň upozornilo na ty znalosti, schopnosti a dovednosti, které může u nového zaměstnavatele dále rozvíjet.

Oznámení o vstupu do likvidace

Likvidátor oznámí všem známým věřitelům vstup společnosti do likvidace do patnácti dnů od předání podniku. Oznámení též podá všem dotčeným orgánům státní správy, pojišťovnám a odběratelům.

V oznámení je uvedena identifikace společnosti I.K.S. s.r.o., datum vstupu do likvidace, předpokládaný datum ukončení likvidace, osoba likvidátora.

Součástí oznámení je i výzva likvidátora, aby všichni, kdo mají jakékoli pohledávky za společností, tyto přihlásily do likvidace nejpozději do 92 dnů od data doručení oznámení. Kromě rozeslání nechá likvidátor toto oznámení zveřejnit v obchodním věstníku, Hospodářských novinách a Českobudějovických listech.

Provedení prodeje majetku společnosti

Veškerý majetek společnosti hodlá likvidátor prodat do konce měsíce srpna 2006. dlouhodobý hmotný majetek bude prodáván jednotlivě, zájemci o koupi budou osloveni prostřednictvím inzerátů. Dlouhodobý drobný hmotný majetek bude prodán formou veřejné dražby. Likvidátor stanovil místo konání veřejné dražby v sídle společnosti a datum konání na 10.6.2006.

Vymáhání pohledávek

Pohledávky, které nebudou vymoženy do 30 dnů po lhůtě jejich splatnosti budou uplatněny u soudu, nebo prodány formou postoupení pohledávky.

Likvidátor nenašel žádnou pohledávku, která by se dala započíst na některý ze závazků.

Vypořádání závazků

Veškeré závazky společnosti budou placeny v průběhu likvidace. Závazek plynoucí z půjčky pak ihned po prodeji nemovitosti.

Odvod zůstatků likvidace

Ihned po stanovení likvidačního zůstatku v hotovosti k rukám společníků. Po proplacení likvidačního zůstatku dojde ke zrušení bankovního účtu.

Vypracování účetní závěrky k datu skončení likvidace

Účetní závěrka k datu ukončení likvidace bude vypracována likvidátorem do 2 dnů od vyplacení likvidačního zůstatku společníkům.

Podání návrhu na výmaz z obchodního rejstříku

Návrh na výmaz společnosti z obchodního rejstříku bude podán rejstříkovému soudu do jednoho týdne od obdržení souhlasu finančního úřadu, správy sociálního zabezpečení a zdravotních pojišťoven s výmazem společnosti.

Rozpočet příjmů a výdajů likvidace

Likvidátor vypracoval rozpočet příjmů a výdajů likvidace, který předložil vlastníkům společnosti dne 8.9.2006 ke schválení.

Rozpočet byl bez výhrady schválen. Pro stanovení příjmů vycházel likvidátor předpokládané tržní hodnoty majetku, kdy pro účely prodeje v likvidaci a jeho urychlení předpokládal likvidátor prodejní ceny na úrovni 80 procent jejich tržní hodnoty.

Jednotlivé příjmy a výdaje spolu s předpokládaným chronologickým vývojem jsou uvedeny v tabulce na následující straně.

Tab. 8: Předpokládané příjmy a výdaje v procesu likvidace I.K.S. s.r.o. v likvidaci.

Stav pokladní hotovosti k 1.4.2006	35 978,00
Stav běžného účtu k 1.4.2006	25 312,63

datum	pohyb	příjem Kč	výdej Kč	stav peněžních prostředků
2.5.2006	Úhrada Noposan	6 100,00		67 390,63
3.5.2006	Mzda zaměstnanci		6 315,00	61 075,63
4.5.2006	Platba OSSZ a VZP		3 563,00	57 512,63
4.5.2006	Platba fin. úřad		390,00	57 122,63
7.5.2006	Úhrada Nemocnice ČB	31 600,00		88 722,63
11.5.2006	Úhrada Media data	36 800,00		125 522,63
12.5.2006	Úhrada Nemocnice Písek	12 300,00		137 822,63
18.5.2006	Prodej mazda	64 000,00		201 822,63
18.5.2006	Prodej 2xPC+tiskárna	32 000,00		233 822,63
23.5.2006	Platba fin. Úřad DPH		17 114,00	216 708,63
24.5.2006	Úhrada Diadent, Starlet	65 500,00		282 208,63
25.5.2006	Vyplacení zaměstnance		32 346,00	249 862,63
29.5.2006	Odvod OSSZ, VZP, FÚ		19 332,00	230 530,63
31.5.2006	Externí poradenství		10 000,00	220 530,63
31.5.2006	Energie, nájem		6 500,00	214 030,63
1.6.2006	Platba Stavitelství Novák		125 000,00	89 030,63
9.6.2006	Platba Tesla		14 650,00	74 380,63
10.6.2006	Prodej skladu zboží	20 000,00		94 380,63
12.6.2006	Prodej skladu materiálu	15 000,00		109 380,63
13.6.2006	Externí poradenství		10 000,00	99 380,63
15.6.2006	Energie, nájem		6 500,00	92 880,63
28.6.2006	Prodej dražba	30 000,00		122 880,63
3.7.2006	Externí poradenství		10 000,00	112 880,63
4.7.2006	Energie, nájem		6 500,00	106 380,63
18.6.2006	Poplatky, poštovné, ostatní		20 000,00	86 380,63
27.7.2006	Prodej nemovitost	1 000 000,00		1 086 380,63
28.7.2006	Externí poradenství		10 000,00	1 076 380,63
31.7.2006	Energie, nájem		6 500,00	1 069 880,63
11.8.2006	Právník		25 000,00	1 044 880,63
12.8.2006	Daň z převodu nem.		50 000,00	994 880,63
12.8.2006	Splátka půjčky a úroku		535 128,60	459 752,03
14.8.2006	Naběhlý úrok z půjčky		23 568,00	436 184,03
19.8.2006	Externí poradenství		25 000,00	411 184,03
19.8.2006	Energie, nájem		10 000,00	401 184,03
21.8.2006	Odměna likvidátorovy		50 000,00	351 184,03
21.8.2006	Platba FÚ srážková daň		37 688,00	313 496,03
25.8.2006	Výplata likvidačního zůstatku		313 496,00	0,00
	CELKEM příjmy a výdaje likvidace:	1 313 300,00	1 023 406,60	

Likvidační zůstatek před zdaněním:	**351 184,00**
Srážková daň 15%:	**37 688,00**

2.5 Průběh likvidace

2.5.1 Pracovní vztahy

Likvidátor docílil dohody se zaměstnancem Danielem Dvořákem o ukončení pracovního poměru dohodou. Pracovní poměr byl dohodou okamžitě zrušen ke dni 2.5.2006. Zaměstnanci byla za tento měsíc zúčtována a vyplacena mzda včetně odměny ve výši trojnásobku průměrné měsíční mzdy a odstupné ve výši dvojnásobku průměrné měsíční mzdy.

Vyplacená mzda včetně odměny podléhá klasickým odvodům a srážkám, to je dani z příjmů fyzických osob, sociálnímu pojištění a zdravotnímu pojištění, odstupné pak podléhá pouze zdanění daní z příjmů fyzických osob.

Tab. 9: Při účtování se pak postupuje tradičním způsobem zúčtování mezd

Účetní případ	Účetní předpis	
	Má dáti	Dal
Hrubá mzda	521	331
Odměna	521	331
Odstupné	528	331
Soc. a zdrav. pojištění sražené zaměstnanci	331	336
Záloha na daň z příjmů sražená zaměstnanci	331	342
Soc. a zdrav. pojištění placené organizací	524	331

2.5.2 Prodej zásob

Likvidátorovi se podařilo získat zájemce o koupi materiálových zásob společnosti, a to společnost Elmont v.o.s., kdy materiálové zásoby byly prodány jako celkem s vyjmenováním ceny jednotlivých položek materiálu a celková dohodnutá prodejní cena činila bez DPH 12000,- Kč.

Pro prodej zásob zboží se podařil likvidátorovi podobný případ jako při prodeji materiálů. Veškerou zásobu zboží prodal společnosti Elektro Morava s.r.o. za cenu 14000,- Kč bez DPH.

V účtování nejsou žádná zvláštní specifika a způsob účtování prodeje je uveden následovně:

Tab. 10: Postup účtování prodeje zásob.

Účetní případ	Účetní předpis	
	Má dáti	Dal
Prodej materiálu	311,211	642
DPH z prodeje	311,211	343
Prodej zboží	311,211	604
Soc. a zdrav. pojištění sražené zaměstnanci	311,211	343
Cena prodaného materiálu (pořizovací cena)	542	112
Prodané zboží (pořizovací cena)	504	132

Při stanovení prodejní ceny je však nutné sledovat, zda se prodej neděje osobám personálně, ekonomicky nebo jinak spojeným se subjektem prodávajícího, kdy v takovém případě je z hlediska DPH a nepřímo i daně z příjmů dodržet cenu obvyklou v místě a čase pro takový druh prodeje. Toto opatření se netýká pouze prodeje zásob, nýbrž prodeje veškerých movitých i nemovitých věcí, služeb, práv a jiných ocenitelných hodnot.

Problém prodeje zásob za cenu nižší než nákupní z hlediska daní není směrodatný, pořizovací cena prodaných zásob je uznaným nákladem. Cenu je nutné určit tak, aby nebyla výrazně nižší než cena obvyklá, v tomto případě by pak mohl finanční úřad považovat prodávajícího a kupujícího za osoby spojené za účelem snížení základu daně a rozdíl prodejní ceny a ceny obvyklé doměřit. To platí pro jakýkoli prodej, nejen pro prodej zásob.

2.5.3 Prodej dlouhodobého hmotného majetku

Po zveřejnění inzerátů v denním tisku se podařilo prodat veškerý hmotný majetek, kdy součástí prodeje počítačů bylo i softwarové vybavení. Likvidátorovi se podařilo v červenci 2006 prodat i nemovitost. Pro veškeré prodeje byla uzavřena kupní smlouva a kupní ceny byly kupujícími hrazeny v hotovosti k rukám likvidátora nebo před uzavřením kupní smlouvy na bankovní účet společnosti.

Problémem zde byl prodej automobilu mazda, kdy zájem o jeho koupi projevil jeden ze společníků. V takovém případě se jedná o prodej osobě personálně spojené a daňové zákony vyžadují prodej za cenu obvyklou. Cena obvyklá byla pro tento případ stanovena soudním znalcem ve výši 79000,- Kč včetně DPH. U prodeje osobního automobilu pak společnost DPH na výstupu neodvádí, protože si ho nemohla uplatnit na vstupu.

Při prodeji nemovitosti musí účetní jednotka provést mimořádný odpis zůstatkové ceny. Ostatní prodávaný dlouhodobý majetek byl již účetně i daňově zcela odepsán. Společnost měla budovu ve vlastnictví více než dva roky, a proto je její prodej osvobozen od povinnosti odvodu DPH. Nemovitost byla prodána za 1020 tis. Kč.

Tab. 11: Účtování prodeje dlouhodobého majetku.

Účetní případ	Účetní předpis	
	Má dáti	Dal
Prodej movitého dlouhodobého majetku	211	641
DPH z prodeje	211	343
Vyřazení majetku z evidence	082	022
Vyřazení software	018	078
Prodej nemovitosti	211	641
Mimořádný odpis	551	081
Vyřazení nemovitosti	021	081

2.5.4 Vymáhání pohledávek a hrazení závazků věřitelům

Dlužníci společnosti zaplatili ve splatnosti společnosti. Problém nastal pouze u pohledávky za společností Noposan a.s., kdy na tuto společnost byl podán návrh na prohlášení konkursu a obchodní soud konkurs zamítl pro nedostatek majetku. Tato pohledávka byla tedy účetní jednotkou v souladu s postupy účtování odepsána, kdy odpis této pohledávky je zároveň daňovým nákladem.

Pohledávka za společností Starlet s.r.o. ve výši 2500 Kč nebyla vymožena. Po dohodě s vlastníky společnosti I.K.S. s.r.o. v likvidaci likvidátor upustil od soudního vymáhání pohledávky z důvodu vysokých finančních i časových nároků na její vymožení a tuto pohledávku odepsal do provozních nákladů. V tomto případě se však nejednalo o daňový náklad a společnost hodnotu odepsané pohledávky musí zohlednit v daňovém přiznání.

Tab. 12: Postup účtování o pohledávkách.

Účetní případ	Účetní předpis	
	Má dáti	Dal
Úhrada pohledávky	211, 221	311
Odpis pohledávky	546	311

Vzhledem k získání finančních prostředků z prodeje dlouhodobého hmotného majetku a k uhrazení pohledávek, mohla společnost již v srpnu uhradit veškeré své závazky a veškeré provozní náklady spojené s likvidací.

Tab. 13: Postup účtování úhrady závazků.

Účetní případ	Účetní předpis	
	Má dáti	Dal
Úhrada závazků z obch. Styku	321	211, 221
Splacení půjčky a úroku z půjčky	325	211
Úhrada závazků z soc. a zdrav. Pojištění	336	221
Úhrada daňových povinností	342,343	221
Zaplacená daň z převodu nemovitostí	538	221

2.5.5 Prodej drobného dlouhodobého hmotného majetku

Likvidátor ustoupil od konání veřejné dražby vzhledem k vysokým nákladům na tuto dražbu. DDHM společnosti se likvidátorovi podařilo prodat jednomu ze společníků. Bylo zde ovšem nutné opět určit cenu obvyklou. Z hlediska hodnoty věcí a nákladnosti znaleckého posudku, byla cena obvyklá stanovena zjištěním prodejní ceny podobných věcí dle inzerce a dle cen v bazarech a zastavárnách, kdy obvyklá cena byla určena jako průměr zjištěných cen.

Tab. 14: Účetní případy.

Účetní případ	Účetní předpis	
	Má dáti	Dal
Prodej DDHM	211	641
DPH z prodeje	211	343
Vyřazení DDHM z evidence	028	088

2.6 Ukončení likvidace

Dne 28.8.2006 likvidátor zpeněžil veškerý majetek, pohledávky a závazky společnosti I.K.S. s.r.o. v likvidaci uhradil, kdy poté jediná aktiva společnosti tvořila pokladní hotovost ve výši 168152,- Kč.

V tuto chvíli již zbývá pouze uzavřít účetní knihy, stanovit likvidační zůstatek, tento zůstatek zdanit, sestavit účetní závěrku k datu ukončení likvidace, daňové přiznání, závěrečnou zprávu likvidátora, vyplatit likvidační zůstatek společníkům a požádat příslušné orgány o souhlas s výmazem společnosti z obchodního rejstříku a podat návrh na výmaz z obchodního rejstříku. Výmazem z obchodního rejstříku končí existence společnosti.

2.6.1 Stanovení základu daně z příjmů k datu ukončení likvidace

Za období likvidace do data jejího ukončení, to je do 28.8.2006 vytvořila společnost výsledek hospodaření ve výši 240533,- Kč. Tento výsledek hospodaření je výchozí pro stanovení základu daně z příjmů právnických osob. Veškeré účty aktiv i pasiv mají k datu ukončení likvidace nulový zůstatek, proto se nebude o jejich zůstatky upravovat základ daně.

Výsledek hospodaření pro účely stanovení základu daně se upraví o rozdíl daňových a účetních odpisů a o rozdíl daňových a účetních zůstatkových cen, dále pak o náklady, které dle zákona o daních z příjmů neslouží jako náklad na zajištění a udržení příjmů. V případě společnosti I.K.S. s.r.o. v likvidaci se jedná nominální hodnotu odepsané pohledávky za společností Starlet s.r.o., zůstatek účtu 513 – náklady na reprezentaci a zúčtovaný zůstatek účtu 381 – náklady příštích období, který představuje hodnotu zaplaceného nájemného předem na dobu po kterou již nájemní vztah netrval.

Tab. 15: Stanovení základu daně k datu ukončení likvidace

Účetní hospodářský výsledek před zdaněním:	**240533**
+ rozdíl o který účetní odpisy převyšují daňové	894
+ rozdíl o který je zůst. cena prodaného majetku uvedená v účetnictví vyšší než jeho daňová	4475
+ hodnota odepsané pohledávky za Starlet s.r.o.	2500
+ proúčtovaný zůst. účtu 381 do provoz. nákladů	1863
+ zůstatek účtu 513	943
Základ daně:	**251208**
Odečet ztráty min. let - §34 zák. 586/1992	251208
Základ daně snížený o daňovou ztrátu min. let	**0**

Z výše uvedeného je zřejmé, že díky daňovým ztrátám společnosti vytvořených v minulých letech její existence, nevytvořila společnost ani k datu ukončení její činnosti žádný daňový základ.

2.6.2 Stanovení základu daně vybírané zvláštní sazbou

Při výplatě podílu na likvidačním zůstatku společnosti společníkům se postupuje dle zákona o daních z příjmů v platném znění. Zde je uvedeno, že základ daně tvoří podíl na likvidačním zůstatku společnosti, snížený o nabývací cenu tohoto podílu. Daň činí 15% a dle zákona o správě daní a poplatků se zaokrouhluje na celé koruny dolů.

Prakticky to tedy znamená, že každému ze společníků je určena polovina likvidačního zůstatku, kdy základ daně tvoří její hodnota snížená o nabývací cenu podílu na společnost, to znamená o 50 tis. Kč a daň se srazí ve výši 15% a zaokrouhlí se na celé koruny dolů „našem“ případě tedy sražená daň u jednoho společníka činí 5113,- Kč.

Daň byla finančnímu úřadu odvedena.

2.5.3 Určení likvidačního zůstatku a jeho vyplacení

Likvidační zůstatek společnosti v praxi při ukončení likvidace tvoří pouze finanční prostředky. Pro společnost I.K.S. s.r.o. v likvidaci je to tedy po uhrazení všech závazků vůči známým věřitelům a po zrušení bankovního účtu zůstatek pokladní hotovosti.

Tento likvidační zůstatek se dle výše uvedeného zdaní zvláštní sazbou daně a tento disponibilní zůstatek je vyplacen společníkům.

2.6.4 Účetní uzávěrka k datu ukončení likvidace

Zákon o účetnictví ani postupy účtování pro podnikatele, neřeší hlediska účtování rozhodující moment ukončení likvidace, co do ukončení vedení účetnictví. Obecně existují dva výklady k této problematice.

V prvém případě se má za to, že účetní jednotka končí účtování datem ukončení likvidace, tedy účetní závěrkou, která je předložena ke schválení vlastníkům a kterou pak likvidátor předkládá jako přílohu k žádosti o výmaz z obchodního rejstříku. Tato závěrka pak obsahuje výkaz zisků a ztrát, rozvahu (ve stavu aktiv je uveden v podstatě pouze likvidační zůstatek tvořený zpravidla zůstatkem finanční hotovosti a v pasivech základní kapitál, fondy, zisky a ztráty minulých let a výsledek hospodaření běžného účetního období) a přílohu k této účetní závěrce. Následné vyplacení likvidačního zůstatku společníkům se pak děje až po podání návrhu na výmaz společnosti z obchodního rejstříku a veškeré operace jsou pak již sledovány pouze mimoúčetně. Účetní jednotka tedy končí své vedení rozvahového účetnictví

dnem ukončení likvidace a pohyby do data jejího zániku, tedy výmazu jsou sledovány podrozvahově.

V odborných kruzích se dále vyskytuje výklad, že k datu ukončení likvidace se sestaví účetní závěrka, která je předložena spolu s návrhem na výmaz z obchodního rejstříku, ale účetní jednotka nadále pokračuje v účtování až do data jejího výmazu z obchodního rejstříku.

Likvidátor se přiklonil k prvnímu výkladu, a to z důvodu specifik postupů účtování pro podnikatele. V postupech se řeší způsoby účtování až do data ukončení likvidace. Postupy účtování již neřeší vyplacení likvidačního zůstatku, proúčtování hospodářského výsledku vytvořeného během likvidace, ani výklad jak se zachovat k zůstatkům účtů fondů a základního kapitálu. Pro první způsob hovoří i skutečnost, že veškerá působnost společnosti končí ukončením likvidace, tedy prodejem veškerého majetku, vymožením pohledávek a uspokojením všech známých věřitelů. Položky uvedené v účetní závěrce k datu ukončení činnosti společnosti jsou výchozí pro rozhodnutí soudu o výmazu společnosti z obchodního rejstříku. Dalším účtováním na rozvahové a výsledkové účty by tedy došlo k rozdílu mezi údaji v účetní závěrce, na základě které soud přistoupí k výmazu společnosti z obchodního rejstříku a mezi účetními údaji společnosti k datu výmazu z obchodního rejstříku.

Likvidátor k datu ukončení likvidace sestavil účetní závěrku, která obsahuje rozvahu, kde na straně aktiv je uveden likvidační zůstatek, který tvoří stav pokladní hotovosti a na straně pasiv pak účty tvořící vlastní kapitál společnosti. Dále pak závěrka obsahuje výkaz zisků a ztrát za období od vstupu společnosti do likvidace do data ukončení likvidace a přílohu k účetní závěrce. V příloze k mimořádné účetní závěrce likvidátor uvedl vedle povinných údajů dle zákona o

účetnictví zejména postupy jak bude společnost postupovat při vyplacení likvidačního zůstatku společníkům. Likvidační zůstatek bude společníkům vyplacen v hotovosti a sražená daň bude složena na pokladnu příslušného správce daně.

Problém zde vznikl v případě časového nesouladu mezi vyjádřením souhlasu finančního úřadu s výmazem společnosti z obchodního rejstříku a předpokladu vzniku daňové pohledávky z titulu daňové povinnosti odvodu sražené daně z likvidačního zůstatku. Tato situace byla vyřešena tak, že ihned po schválení účetní závěrky společníky byla daň zaplacena na pokladně finančního úřadu a finanční úřad pak vydal souhlas s výmazem společnosti.

2.6.5 Konečné úkony likvidátora po ukončení likvidace

Po vypracování účetní závěrky k datu ukončení likvidace, to je k 2.9.2006 vypracování závěrečné zprávy likvidátora, předložil tyto dokumenty likvidátor společníkům I.K.S. s.r.o. v likvidaci ke schválení. K dokumentům se společníci vyjádřily na mimořádné valné hromadě svolané ke dni 2.9.2006 a vyjádřily souhlas s účetní závěrkou společnosti a neměli žádných výhrad k postupům likvidátora během likvidace. Společníci se zároveň vzdali práva na včasné svolání valné hromady. O rozdělení likvidačního zůstatku rozhodla valná hromada tak, že každému ze společníků bude vyplacen likvidační podíl ve výši odpovídající jejich účasti na společnosti a zdaněný zvláštní sazbou daně dle zákona o dani z příjmů. V závěrečné zprávě likvidátor uvedl veškeré postupy, které použil při likvidaci společnosti, významné skutečnosti, které ovlivnily konečnou výši likvidačního zůstatku (např. odpis pohledávek) a k závěrečné zprávě přiložil přehled příjmů a výdajů v likvidaci, který je uveden níže.

Tab. 16: Uskutečněné příjmy a výdaje v procesu likvidace I.K.S. s.r.o. v likvidaci.

(údaje jsou v cenách bez DPH - DPH vyrovnáno při úhradě odvodové povinnosti)

Stav pokladní hotovosti k 1.5.2006	35 978,00
Stav běžného účtu k 2.9.2006	25 312,63

datum	pohyb	příjem Kč	výdej Kč	stav peněžních prostředků
12.5.2006	Úhrada Noposan	6 100,00		67 390,63
12.5.2006	Mzda zaměstnanci		6 315,00	61 075,63
18.5.2006	Platba OSSZ a VZP		3 563,00	57 512,63
22.5.2006	Platba fin. úřad		390,00	57 122,63
29.5.2006	Úhrada Nemocnice ČB	31 600,00		88 722,63
3.6.2006	Úhrada Media data	36 800,00		125 522,63
10.6.2006	Úhrada Nemocnice Písek	12 300,00		137 822,63
12.6.2006	Prodej mazda	79 000,00		216 822,63
15.6.2006	Prodej movitých věcí	29 500,00		246 322,63
16.6.2006	Platba fin. Úřad DPH III.Q./99		17 114,00	229 208,63
28.6.2006	Vyplacení zaměstnance		32 346,00	196 862,63
22.6.2006	Odvod OSSZ, VZP, FÚ		19 332,00	177 530,63
23.6.2006	Prodej materiálu	12000		189 530,63
24.6.2006	Externí poradenství		10 000,00	179 530,63
26.6.2006	Energie, nájem		6 500,00	173 030,63
3.7.2006	Platba Stavitelství Novák		125 000,00	48 030,63
8.7.2006	Platba Tesla		14 650,00	33 380,63
12.7.2006	Prodej skladu zboží	14 000,00		47 380,63
12.7.2006	Prodej nemovitosti	880 000,00		927 380,63
25.7.2006	Externí poradenství		13 800,00	913 580,63
26.7.2006	Energie, nájem		8 300,00	905 280,63
28.7.2006	Prodej DHIM	15 300,00		920 580,63
29.7.2006	Úhrada daně z převodu nemovitostí		51 000,00	869 580,63
2.8.2006	Externí poradenství, právní služby		30 000,00	839 580,63
4.8.2006	Energie, nájem		12 500,00	827 080,63
18.8.2006	Splátka půjčky a úroku		535 128,60	291 952,03
28.8.2006	Naběhlý úrok z půjčky		21 163,00	270 789,03
29.8.2006	Odměna likvidátora		50 000,00	220 789,03
1.4.-29.8.2006	Provozní výdaje během likvidace, archiv		52 637,00	168 152,03
	CELKEM příjmy a výdaje likvidace:	1 116 600,00	1 009 738,60	

Likvidační zůstatek před zdaněním:	**168 152**
Srážková daň 15%:	**10 222**
Likvidační zůstatek k rozdělení:	**157 930**

Dále pak likvidátor provedl nezbytné úkony související s ukončením likvidace, zejména pak jednání s příslušnými úřady státní správy, finančním úřadem, správou sociálního zabezpečení, živnostenským úřadem a se zdravotní pojišťovnou.

Dne 28 srpna 2006 měl likvidátor k dispozici souhlas dotčených orgánů, kdy finanční úřad již upustil od daňové kontroly a souhlasně se vyjádřil k výmazu společnosti I.K.S. z obchodního rejstříku.

Dne 2.9.2006 podal likvidátor návrh na výmaz společnosti z obchodního rejstříku (návrh na výmaz je uveden v příloze) a rejstříkoví soud vydal usnesení o výmazu společnosti z obchodního rejstříku a výmaz provedl.

Vyhodnocení praktické části a doporučení

V případě uvedené praktické ukázky řešení likvidace společnosti s ručením omezeným byla situace v pracovně právních aspektech velmi jednoduchá, protože se jednalo pouze o ukončení pracovního poměru jednoho zaměstnance. Případné praktické řešení pracovně právních vztahů v situaci podniku s větším počtem zaměstnanců a z toho vyplývajících sociálních situací, by svým rozsahem značně vybočilo z rozsahu této práce, právě proto byl zvolen tento jednodušší případ. Nemusel se tedy sestavovat plán personálního zabezpečení, který by vycházel z popisů pracovních činností vyplývajících z likvidačního procesu. Nemusely se řešit možné pohledávky za zaměstnanci či problémy s hromadným propouštěním zaměstnanců nebo případné problémy odborovou organizací.

Praktická část práce může poskytnout čtenáři návod jak se v souladu s právními, účetními a daňovými předpisy chovat v procesu likvidace a jak se postavit k řešení nejčastějších problémů, kdy tomuto napomáhá uvedená metodika postupů účtování a odkazy na daňové zákony. Dále pak praktická část uvedenými postupy předkládá způsob jak dojít k likvidačnímu zůstatku a jak tento zůstatek zdanit a rozdělit.

Řešením praktického případu likvidace společnosti I.K.S. s. r.o. se dospělo k výsledku v podobě likvidačního zůstatku, který je po zdanění možno rozdělit vlastníkům společnosti, kdy disponibilní likvidační zůstatek činil Kč 157.930,- Kč, čili bylo názorně ukázáno, že pokud dojde včas k rozhodnutí o likvidaci společnosti řízenou likvidací, zůstává disponibilní zůstatek vyšší než jsou počáteční vklady společníků a podporuje správnost obecného názoru, že se tím může předejít jejímu pozdějšímu „bankrotu“ a má šetrnější dopady pro vlastníky i věřitele společnosti než situace, kdy se vlastníci společností

nezabývají otázkou včasné likvidace a vývoj společnosti pak směřuje k jejímu předlužení a úpadku.

ZÁVĚR

V procesu podnikání dochází každý rok k nezanedbatelnému počtu likvidací obchodních společností. Jak bylo uvedeno v úvodu této práce, hlavním smyslem bylo jejímu čtenáři podat informaci o specifících likvidace a rušení společností v uceleném souboru textu, kdy větší důraz byl kladen na právní, pracovní, účetní a daňové aspekty. V knižní, ale ani jiné podobě dnes neexistuje žádná ucelená publikace, která by v kontextu právě platných právních norem řešila všechny teoretické či praktické postupy a problémy, ať už v právní, ekonomické, pracovní a sociální rovině, které se v průběhu likvidace mohou vyskytnout.

Samotný proces likvidace je velmi složitý děj, spjatý s mnoha právními a ekonomickými obory. Nelze tedy předpokládat, že tato práce podá vyčerpávající přehled celé problematiky likvidace společností. Další rozměr této práci dodávají sociální aspekty likvidace společnosti s ručením omezeným. Nicméně věřím, že četba tohoto textu bude přínosem pro vlastníky společností, kteří uvažují o jejich likvidaci a pro ekonomické pracovníky společností, kteří v budoucnu přijdou do styku s likvidátorem a budou se účastnit likvidace společnosti, pro spolupracovníky likvidátora a pro ty, kteří uvažují o budoucí účasti na likvidaci společnosti buď jako spolupracovníci likvidátora, nebo i v jeho funkci.

Doba strávená likvidací společnosti se bude pochopitelně lišit případ od případu. Téměř s jistotou mohu konstatovat, že bude v drtivé většině případů delší. Bude záležet na konkrétní složitosti procesu likvidace v dané společnosti, dostupnosti všech relevantních písemných dokumentů, na míře delegování dílčích úkolů a na osobnosti likvidátora.

Hlavním smyslem každé likvidace obchodní společnosti by mělo být zabránění snižování majetku společnosti a tím i ochránění kapitálové investice jejich vlastníků. Zásadní věcí každého odpovědného managementu bude určit bod zlomu, kdy by další trvání podnikatelské a jiné činnosti společnosti vedlo již jenom ke snižování vlastního kapitálu a obchodního majetku společnosti. V etické rovině je důležité, aby současně došlo k vypořádání všech svých existujících závazků.

V Českých Budějovicích dne: 13. února 2012

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

KUBÍNKOVÁ, M.; STRÁNSKÝ, J. Základy teorie práva a pracovní právo. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2009. 160 s. ISBN 978-80-86723-83-9.

BARTÁK, J. Quo vadis personalistiko? Praha: Alfa Nakladatelství s.r.o., 2010. ISBN 978-80-87197-35-6.

BARTOŠÍKOVÁ, M.; ŠTENGELOVÁ, I. Společnost s ručením omezeným, 2. vydání. Praha: C.H.BECK, 2003. ISBN 80-7179-441-4.

PUFFER, D. Metodika k problematice rušení obchodních společností, včetně zákona číslo 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě. České Budějovice: AZP CZ s.r.o., interní tisk, 2009.

VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kolektiv. Podnikání malé a střední firmy. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2005. ISBN 80-247-1069-2.

DĚDIČ, J. a kol. Učebnice práva. Praha: Prospektrum, spol. s r.o. ISBN 80-7175-006-9.

PEŠTUKA, F.. Zrušení a zánik společnosti. Praha: EUROUNION s.r.o., 2003. ISBN 80-7317-018-3.

PELIKÁN, V. Likvidace podniku. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3338-8.

MAREŠ, P. Nezaměstnanost jako sociální problém. Praha: Sociologické nakladatelství, 1994. ISBN 80-901424-9-4.

VÝROST, J.; SLAMĚNÍK, I. Sociální psychologie. Praha: ISV, 1997

ÚZ Zákon č. 531/1991 Sb., obchodní zákoník, podle stavu k 1.1.2012. Ostrava Hrabůvka: Sagit a.s., 2012. ISBN 978-80-7208-888-1.

JAKOUBKA, J.; SCHMIED, Z.; TRYLČ, L. Zákoník práce 2012, shrnutí změn k 1.lednu 2012. Olomouc: Anag, spol. s r.o. 2012. ISBN 978-80-7263-709-6.

FARKOVÁ, M. Vybrané kapitoly z psychologie. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2008. ISBN 978-80-86723-64-8.

GIDDENS, A. Sociologie. Praha: ARGO spol s r.o., 2000. ISBN 80-7203-124-4.

BARTOŠÍKOVÁ, M.; ŠTENGELOVÁ, I. Společnost s ručením omezeným. 2 vydání. Praha: C.H.Beck, 2003. ISBN 80-7179-441-4.

OVEČKOVÁ, O. a kol. Slovník obchodního práva. Praha: Kodex, 1996. ISBN 80-85963-08-6

SYNEK, M. Manažerská ekonomika. 3. přepracované a aktualizované vydání. Praha: Grada publishing, 2005. ISBN 80-247-0515-X

STRAKOVÁ, M. Česko-anglický hospodářský slovník. Plzeň: Fraus, 2000. ISBN 80-7238-047-8.

DVOŘÁK, T. Společnost s ručením omezeným. Komplexní pohled na s r.o. Praha: ASPI Publishing, 2002. ISBN 80-86395-37-5

SCHELLE, K.; VĚTROVEC, V. a kol. Úvod do práva pro ekonomy. Praha: Eurolex Bohemia, 2002. ISBN 80-86432-33-5.

HOLEŠOVSKÝ, J. Obchodní rejstřík a další rejstříky vedené soudy. Praha: C.H.Beck, 2003. ISBN 80-7179-664-6.

PETRÁČKOVÁ, V.; KRAUS, J. Akademický slovník cizích slov. Praha: Academia, 2001. ISBN 80-200-0607-9.

SEZNAM TABULEK

Tab. 1: Inventurní soupis drobného dlouhodobého nehmotného majteku

Tab. 2: Inventurní soupis drobného dlouhodobého hmotného majetku

Tab. 3: Inveturní soupis dlouhodobého hmotného majetku

Tab. 4: Inventurní soupis materiálu na skladě.

Tab. 5: Inventurní soupis zboží na skladě.

Tab. 6: Inventurní soupis pohledávek.

Tab. 7: Inventurní soupis závazků.

Tab. 8: Předpokládané příjmy a výdaje v procesu likvidace I.K.S. s.r.o. v likvidaci.

Tab. 9: Při účtování se pak postupuje tradičním způsobem zúčtování mezd

Tab. 10: Postup účtování prodeje zásob.

Tab. 11: Účtování prodeje dlouhodobého majetku.

Tab. 12: Postup účtování o pohledávkách.

Tab. 13: Postup účtování úhrady závazků.

Tab. 14: Účetní případy.

Tab. 15: Stanovení základu daně k datu ukončení likvidace

Tab. 16: Uskutečněné příjmy a výdaje v procesu likvidace I.K.S. s.r.o. v likvidaci.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Martin Vítek

Obor: Andragogika

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Ukončení činnosti obchodní společnosti v České republice

Rok 2012

Počet stran: 101

Počet titulů české literatury a pramenů: 22

Vedoucí práce: JUDr. Lenka Papíková